

ONDE SPÓŁKA AKCYJNA

**JEDNOSTKOWE
SPRAWOZDANIE
FINANSOWE**

za rok obrotowy zakończony
dnia 31 grudnia 2022 r.

**20
22**

Sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami
Sprawozdawczości Finansowej przyjętymi do stosowania
w Unii Europejskiej

**JEDNOSTKOWE ŚRAWOZDANIE Z WYNIKU I
POZOSTAŁYCH CAŁKOWITYCH DOCHODÓW**

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2022	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2021
DZIAŁALNOŚĆ KONTYNUOWANA		
Nota 4.2.-4.3. Przychody ze sprzedaży dóbr i usług	1 141 033	1 216 638
Nota 4.2.; 4.4. Koszty sprzedanych dóbr i usług	1 066 715	1 076 681
Zysk brutto ze sprzedaży	74 318	139 957
Nota 4.4. Koszty sprzedaży	3 907	2 163
Nota 4.4. Koszty ogólnego zarządu	42 698	73 877
w tym wynagrodzenie w formie akcji	-	28 343
Nota 4.6. Pozostałe przychody operacyjne	311	321
Nota 4.6. Pozostałe koszty operacyjne	1 571	719
Nota 4.2. Odwrócenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów z klientami	1 850	(1 426)
Nota 4.2. Zysk z działalności operacyjnej	28 303	62 093
Nota 4.7. Przychody finansowe	8 127	2 856
Nota 4.7. Koszty finansowe	14 164	2 591
Nota 4.2. Zysk brutto	22 266	62 358
Nota 4.8. Podatek dochodowy	4 737	16 187
Zysk netto za okres obrotowy	17 529	46 171
Pozostałe całkowite dochody	-	-
Całkowity dochód	17 529	46 171
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł)	0,32	0,92

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

	31.12.2022	31.12.2021
AKTYWA	605 059	564 485
Nota 6.1. Wartości niematerialne	1 503	605
Nota 6.1. Rzeczowe aktywa trwałe	29 376	26 560
Nota 5.1.1. Aktywa finansowe	25 916	16 563
Nota 6.10. Inwestycje w udziały w jednostkach wspólnie kontrolowanych	53 887	34 606
Nota 6.10. Pozostałe aktywa finansowe	59 661	28 566
Nota 4.8. Aktywa z tytułu podatku odroczonego	6 611	11 331
Nota 2.2. Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	337	432
Aktywa trwałe	177 291	118 663
Nota 6.3. Zapasy	25 603	24 687
Nota 2.2. Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	637	355
Nota 2.3. Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	245 156	119 333
Nota 6.4. Należności z tytułu dostaw i usług	103 984	118 749
Nota 6.4. Pozostałe należności	20 316	2 544
Nota 5.1.1. Aktywa finansowe	8 407	31 041
Nota 3.8. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8 842	103 566
Nota 3.8. Środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT	12 997	27 160
Nota 3.8. Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania	-	10 855
Nota 6.5. Pozostałe aktywa	1 826	7 532
Aktywa obrotowe	427 768	445 822
PASYWA	605 059	564 485
Nota 3.1. Kapitał podstawowy	1 101	1 101
Nota 3.1. Akcje własne	(30 000)	-
Kapitał zapasowy	255 581	239 410
Kapitał rezerwowy	74 144	44 144
Nota 3.1. Zyski zatrzymane	20 425	49 067
Kapitał własny	321 251	333 722
Nota 3.2.-3.5. Zadłużenie	11 401	10 972
Nota 6.6. Rezerwy	4 974	5 343
Nota 2.2. Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	12 660	11 575
Zobowiązania długoterminowe	29 035	27 890
Nota 3.2.-3.5. Zadłużenie	64 048	11 322
Nota 6.6. Rezerwy	793	-
Nota 2.2. Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	14 383	14 214
Nota 2.3. Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	33 254	52 240
Nota 6.8. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	129 617	106 926
Nota 6.8. Pozostałe zobowiązania	12 678	18 171
Zobowiązania krótkoterminowe	254 773	202 873

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał podstawowy	Akcje własne	Kapitał zapasowy	Kapitał rezerwowy	Zyski zatrzymane	Kapitał własny
Stan na 1 stycznia 2021 r.	914	-	32 450	15 801	35 677	84 842
Wynik netto za okres	-	-	-	-	46 171	46 171
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	46 171	46 171
Dywidenda	-	-	-	-	(32 430)	(32 430)
Przeniesienie wyniku netto z roku poprzedniego na zyski zatrzymane	-	-	351	-	(351)	-
Emisja akcji - program Akcji pracowniczych	22	-	365	-	-	387
Programy akcji pracowniczych - wynagrodzenie w formie akcji	-	-	-	28 343	-	28 343
Emisja akcji - pierwotna oferta publiczna	165	-	206 244	-	-	206 409
Stan na 31 grudnia 2021 r.	1 101	-	239 410	44 144	49 067	333 722
Stan na 1 stycznia 2022 r.	1 101	-	239 410	44 144	49 067	333 722
Wynik netto za okres	-	-	-	-	17 529	17 529
Łączne całkowite dochody	-	-	-	-	17 529	17 529
Przeniesienie wyniku netto z roku poprzedniego na kapitał zapasowy i rezerwowy	-	-	16 171	30 000	(46 171)	-
Nabycie akcji własnych	-	(30 000)	-	-	-	(30 000)
Stan na 31 grudnia 2022 r.	1 101	(30 000)	255 581	74 144	20 425	321 251

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

		Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2022	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2021
	PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ		
	Wynik brutto	22 266	62 358
Nota 4.2.	Amortyzacja	7 720	6 482
Nota 4.7.	Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	(454)	(215)
Nota 4.7.	Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	1 725	(29)
Nota 6.9.	Pozostałe korekty niepieniężne	(6 598)	28 163
	Zapłacony podatek dochodowy	(13 091)	(10 995)
Nota 6.9.	Zmiana stanu kapitału obrotowego	(86 246)	(187 190)
	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	(74 678)	(101 426)
	PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI INWESTYCYJNEJ		
Nota 5.1.2.	Wpływy z tytułu spłat udzielonych pożyczek	10 913	20 677
	Wpływy pozostałe	176	2 234
	Wydatki na nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(2 377)	(1 465)
Nota 5.1.2.	Wydatki z tytułu udzielonych pożyczek	(14 235)	(47 724)
	Wydatki na nabycie udziałów w spółkach	(30 587)	(63 172)
	Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(36 110)	(89 450)
	PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE Z DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ		
Nota 3.2.	Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia - kredyty i pożyczki	148 738	66 332
	Wpływy z emisji akcji	-	214 500
	Wpływy pozostałe	501	387
Nota 3.2.	Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia kredytowego - kapitał	(91 822)	(60 933)
Nota 3.2.	Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia leasingowego - kapitał	(5 916)	(4 431)
Nota 3.2.	Wydatki z tytułu spłaty zadłużenia - odsetki	(5 437)	(998)
	Wypłata dywidend	-	(32 429)
	Nabycia akcji własnych	(30 000)	-
	Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	16 064	182 428
	PRZEPŁYWY PIENIĘŻNE NETTO	(94 724)	(8 448)
	Środki pieniężne na początek okresu	103 566	112 014
	Środki pieniężne na koniec okresu	8 842	103 566

1.	INFORMACJE OGÓLNE	6
1.1.	WPROWADZENIE	6
1.2.	PODSTAWA SPORZĄDZENIA	6
1.3.	ZASTOSOWANIE NOWYCH I ZMIENIONYCH STANDARDÓW I INTERPRETACJI:	7
2.	KONTRAKTY BUDOWLANE	11
2.1.	PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH	13
2.2.	NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH – KAUCJE	14
2.3.	UZGODNIENIE KWOT NIEZAKOŃCZONYCH KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH	15
3.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE	16
3.1.	ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	16
3.2.	ZADŁUŻENIE NETTO	18
3.3.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK	19
3.4.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU WYEMITOWANYCH OBLIGACJI	20
3.5.	ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU LEASINGU	20
3.6.	AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIA ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ZADŁUŻENIA	20
3.7.	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	20
3.8.	ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	21
4.	NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	22
4.1.	ALTERNATYWNE MIERNIKI WYNIKÓW	22
4.2.	SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE	23
4.3.	PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	27
4.4.	KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY	27
4.5.	KOSZT ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH	28
4.6.	POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE	28
4.7.	PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE	28
4.8.	OPODATKOWANIE	29
5.	INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	32
5.1.	AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	32
5.1.1.	AKTYWA FINANSOWE	36
5.1.2.	AKTYWA FINANSOWE – UDZIELONE POŻYCZKI	36
5.2.	ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM	38
5.2.1.	RYZYZKO RYNKOWE – RYZYZKO WALUTOWE	38
5.2.2.	RYZYZKO RYNKOWE – RYZYZKO STÓP PROCENTOWYCH	39
5.2.3.	RYZYZKO KREDYTOWE	39
5.2.4.	RYZYZKO PŁYNNOŚCI	41
6.	NOTY POZOSTAŁE	42
6.1.	RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	42
6.1.1.	KWOTY ZOBOWIĄZAŃ UMOWNYCH ZACIĄGNIĘTYCH W CELU NABYCIA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH	45
6.2.	UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW TRWAŁYCH	46
6.3.	ZAPASY	46
6.4.	NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE	47
6.5.	POZOSTAŁE AKTYWA	49
6.6.	REZERWY	49
6.7.	SPRAWY SPORNE	50
6.8.	ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ ZOBOWIĄZANIA POZOSTAŁE	51
6.9.	WYJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	51
6.10.	STRUKTURA GRUPY	52
6.11.	TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI	55
6.12.	ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO	56

W Sprawozdaniu Finansowym można zauważyć ikony, które reprezentują następujące:

Polityki rachunkowości

Szacunki

1. INFORMACJE OGÓLNE**1.1. WPROWADZENIE**

Spółka ONDE S.A. (dawniej: Przedsiębiorstwo Budownictwa Drogowo-Inżynieryjnego S.A.) jest spółką akcyjną powstałą 25.09.1998 r. Spółka wpisana jest do Rejestru Przedsiębiorców pod numerem KRS 0000028071. Wpisu dokonał Sąd Rejonowy w Toruniu, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego w dniu 18.07.2001 r.

Siedziba Spółki znajduje się w Toruniu, przy ulicy Wapiennej 40.

Głównym przedmiotem działalności Spółki ONDE są roboty związane z budową i remontami dróg (PKD 42.11 Z) oraz budowa farm wiatrowych i fotowoltaicznych (PKD 42.99).

Spółka jest jednostką zależną należącą do Grupy Erbud. Podmiotem kontrolującym Spółkę na najwyższym poziomie jest Erbud S.A. Spółka jest notowana na Giełdzie Papierów Wartościowych S.A. w Warszawie od 2021 roku.

1.2. PODSTAWA SPORZĄDZENIA**Stwierdzenie o zgodności z MSSF**

Sprawozdanie finansowe Spółki za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2022 r. sporządzone zostało zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską (dalej „MSSF”).

Sprawozdanie finansowe jest przedstawione w złotych („PLN”), a wszystkie wartości podane są w tysiącach.

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, z wyjątkiem pochodnych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej.

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone przez Zarząd w dniu 28 marca 2023 r.

Kontynuacja działalności

Niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej przez Spółkę w dającej się przewidzieć przyszłości. Na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego nie stwierdza się istnienia okoliczności wskazujących na zagrożenie kontynuowania działalności przez Spółkę.

Wpływ COVID-19

Spółka nie odnotowała istotnego wpływu COVID-19 na bieżącą działalność. Realizowane kontrakty budowlane przebiegały zgodnie z założonymi harmonogramami, nie odnotowano również kar za opóźnienia w realizacji projektów. Dodatkowe koszty spowodowane zapewnieniem pracownikom niezbędnego bezpieczeństwa nie były istotne i nie wpłynęły istotnie na wyniki Spółki w okresie sprawozdawczym. Pandemia koronawirusa nie przełożyła się na pogorszenie płynności, a Spółka przez cały rok utrzymywała stabilne, wysokie saldo środków pieniężnych, terminowo regulując swoje zobowiązania. Spółka nie odnotowała również zmian w odzyskiwalności należności, które były regulowane przez klientów na bieżąco, bez istotnych opóźnień.

Wpływ konfliktu w Ukrainie

Po inwazji Rosji na Ukrainę zarówno cały świat, jak i Polska, stanęły w obliczu kryzysu paliwowego oraz słabnących giełd i walut krajów ościennych. Ceny surowców i ich dostępność stały się dużo większym problemem w branży budowlanej niż zagrożenia związane z COVID-19.

Zarząd na bieżąco monitoruje wpływ sytuacji polityczno-gospodarczej w Ukrainie i w Rosji oraz w Białorusi na działalność Grupy ONDE. Od ponad roku mamy do czynienia ze wzrostem cen materiałów budowlanych i robocizny na rynku polskim. Spółka na bieżąco uwzględnia ryzyko wzrostu cen materiałów i robocizny w przygotowywanych kalkulacjach. Zarząd podejmuje działania w celu zmniejszenia wpływu szoku cenowego spowodowanego konfliktem w Ukrainie, takie jak dywersyfikacja działalności pod kątem geograficznym, jak i segmentowym, jednocześnie negocjując warunki kontraktów ze zleceniodawcami.

Wycena do wartości godziwej

W wycenie do wartości godziwej składnika aktywów lub zobowiązania, Spółka bierze pod uwagę właściwości danego składnika aktywów lub zobowiązań, jeżeli uczestnicy rynku biorą te cechy pod uwagę przy wycenie aktywów lub zobowiązań na dzień wyceny. Spółka klasyfikuje zasady pomiaru wartości godziwej wykorzystując hierarchię wartości godziwej odzwierciedlającą wagę danych źródłowych wykorzystywanych do wyceny, zgodną z zapisami MSSF 13. Na poszczególne dni bilansowe Spółka nie posiada pozycji wycenianych do wartości godziwej lecz ujawnia wartość godziwą w odniesieniu do pozycji wycenianych według zamortyzowanego kosztu.

Przeliczanie pozycji w walutach obcych

Pozycje zawarte w sprawozdaniu finansowym wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym jednostka prowadzi działalność („waluta funkcjonalna”). Walutą funkcjonalną Spółki i walutą prezentacji sprawozdania finansowego jest złoty polski (PLN).

Transakcje w walutach obcych wykazuje się w księgach na moment początkowego ujęcia w wartości przeliczonej na złote według kursu średniego NBP z dnia transakcji.

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach innych niż polski złoty są przeliczane na złote polskie przy zastosowaniu obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski. Powstałe z przeliczenia różnice kursowe ujmowane są odpowiednio w pozycji przychodów (kosztów) finansowych lub, w przypadkach określonych zasadami (polityką) rachunkowości, kapitalizowane w wartości aktywów.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

1.3. ZASTOSOWANIE NOWYCH I ZMIENIONYCH STANDARDÓW I INTERPRETACJI:

Zastosowane nowe i zmienione standardy i interpretacje:

W niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym zastosowano po raz pierwszy następujące nowe standardy oraz zmiany do obowiązujących standardów, które weszły w życie w 2022 r.:

a) Zmiany do MSSF 3 „Połączenia przedsiębiorzeń”

Opublikowane w maju 2020 r. zmiany do standardu mają na celu zaktualizowanie stosownych referencji do Założeń Koncepcyjnych w MSSF, nie wprowadzając zmian merytorycznych dla rachunkowości połączeń przedsiębiorzeń.

b) Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe”

Zmiany do MSR 16 „Rzeczowe aktywa trwałe” regulują kwestię kosztów wytworzenia rzeczowych aktywów trwałych i kwot otrzymanych ze sprzedaży pozycji wytworzonych w trakcie ich testowania. Zmieniony standard wymaga, aby ująć przychody ze sprzedaży produkcji testowej i związane z nimi koszty w sprawozdaniu z zysków i strat, eliminując możliwość korekty wartości wytworzonych środków trwałych o te kwoty.

c) Zmiany do MSR 37 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”

Zmiany do MSR 37 dostarczają wyjaśnień, które koszty należy uwzględnić przy ocenie, czy umowa będzie przynosiła straty i stanowi umowę rodzącą obciążenia.

d) Roczny program poprawek do MSSF 2018 - 2020

„Roczny program poprawek do MSSF 2018-2020” wprowadza zmiany do standardów: MSSF 1 „Zastosowanie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej po raz pierwszy”, MSSF 9 „Instrumenty finansowe”, MSR 41 „Rolnictwo” oraz do przykładów ilustrujących do MSSF 16 „Leasing”.

Poprawki zawierają wyjaśnienia oraz doprecyzowują wytyczne standardów w zakresie ujmowania oraz wyceny.

1. INFORMACJE OGÓLNE

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Spółkę

W niniejszym jednostkowym sprawozdaniu finansowym Spółka nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu następujących opublikowanych standardów, interpretacji lub poprawek do istniejących standardów, przed ich datą wejścia w życie:

a) MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz zmiany do MSSF 17

MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” został wydany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości 18 maja 2017 r., natomiast zmiany do MSSF 17 opublikowano 25 czerwca 2020 r. Nowy standard obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2023 r. lub po tej dacie.

MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe zastąpi obecnie obowiązujący MSSF 4, który zezwala na różnorodną praktykę w zakresie rozliczania umów ubezpieczeniowych. Nowy standard zasadniczo zmieni rachunkowość wszystkich podmiotów, które zajmują się umowami ubezpieczeniowymi i umowami inwestycyjnymi; niemniej jednak zakres standardu nie jest ograniczony jedynie do firm ubezpieczeniowych, a umowy zawierane przez podmioty inne niż firmy ubezpieczeniowe mogą także zawierać element spełniający definicję umowy ubezpieczeniowej (jak zdefiniowano w MSSF 17).

Powyższa zmiana nie będzie miała istotnego wpływu na Spółkę.

b) Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” oraz wytyczne Rady MSSF w zakresie ujawnień dotyczących polityk rachunkowości w praktyce

Zmiana do MSR 1 wprowadza wymóg ujawniania istotnych informacji dotyczących zasad rachunkowości, które zostały zdefiniowane w standardzie. Zmiana wyjaśnia, że informacje na temat polityk rachunkowości są istotne, jeżeli w przypadku ich braku, użytkownicy sprawozdania finansowego nie byłoby w stanie zrozumieć innych istotnych informacji zawartych w sprawozdaniu finansowym. Ponadto, dokonano również zmian wytycznych Rady w zakresie stosowania koncepcji istotności w praktyce, aby zapewnić wytyczne dotyczące stosowania pojęcia istotności do ujawnień dotyczących zasad rachunkowości. Zmiana obowiązuje od 1 stycznia 2023 r.

c) Zmiany do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów”

W 2021 r. Rada opublikowała zmianę do MSR 8 „Zasady (polityka) rachunkowości, zmiany wartości szacunkowych i korygowanie błędów” w zakresie definicji wartości szacunkowych. Zmiana do MSR 8 wyjaśnia, w jaki sposób jednostki powinny odróżniać zmiany zasad rachunkowości od zmian wartości szacunkowych. Zmiana obowiązuje od 1 stycznia 2023 r.

d) Zmiany do MSR 12 „Podatek dochodowy”

Zmiany do MSR 12 precyzują, w jaki sposób rozliczać podatek odroczony od transakcji takich jak leasing i zobowiązania z tytułu wycofania z eksploatacji. Przed zmianą do standardu istniały niejasności co do tego, czy ujęcie równych kwot aktywa i zobowiązania dla celów księgowych (np. początkowe ujęcie leasingu) pozostające bez wpływu na bieżące rozliczenia podatkowe powoduje konieczność ujęcia sald podatku odroczonego, czy też zastosowanie ma tzw. zwolnienie z początkowego ujęcia (ang. initial recognition exemption), które mówi, że nie ujmuje się sald podatku odroczonego, jeśli ujęcie składnika aktywów lub zobowiązań nie ma wpływu na wynik księgowy lub podatkowy na moment tego ujęcia. Zmieniony MSR 12 reguluje tę kwestię wymagając ujęcia podatku odroczonego w powyższej sytuacji poprzez wprowadzenie dodatkowego zapisu, że zwolnienie z początkowego ujęcia nie ma zastosowania, jeżeli jednostka jednocześnie rozpoznaje składnik aktywów i równoznaczny składnik zobowiązań i każdy z nich tworzy różnice przejściowe.

Zmiana obowiązuje dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2023 r. lub po tej dacie.

1. INFORMACJE OGÓLNE

e) Zmiana do MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe”

Zmiana dotyczy wymogów przejściowych w związku z zastosowaniem po raz pierwszy MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe” oraz MSSF 9 „Instrumenty finansowe”. Celem zmiany jest zapewnienie użyteczności informacji finansowych dla inwestorów w okresie pierwszego zastosowania nowego standardu, wprowadzając określone uproszczenia w odniesieniu do prezentacji danych porównawczych.

Zmiana dotyczy wyłącznie zastosowania nowego standardu MSSF 17 i nie ma wpływu na żadne inne wymogi zawarte w MSSF 17.

f) Zmiana do MSSF 16 „Leasing”

We wrześniu 2022 r. Rada zmieniła standard MSSF 16 „Leasing” uzupełniając wymogi dotyczące późniejszej wyceny zobowiązania leasingowego w przypadku transakcji sprzedaży i leasingu zwrotnego w sytuacji, gdy spełnione są kryteria MSSF 15 i gdy transakcję należy ująć jako sprzedaż.

Zmiana wymaga od sprzedawcy-leasingobiorcy późniejszej wyceny zobowiązań leasingowych wynikających z leasingu zwrotnego w taki sposób, aby nie ujmować zysku lub straty związanej z zachowanym prawem do użytkowania. Nowy wymóg ma szczególne znaczenie w przypadku, gdy leasing zwrotny obejmuje zmienne opłaty leasingowe, które nie zależą od indeksu lub stawki, gdyż opłaty te są wyłączone z „płatności leasingowych” w myśl MSSF 16. Zmieniony standard zawiera nowy przykład, który ilustruje zastosowanie nowego wymogu w tym zakresie. Zmiana obowiązuje od 1 stycznia 2024 r. Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

g) Zmiany do MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych”

W 2020 roku Rada opublikowała zmiany do MSR 1, które wyjaśniają kwestię prezentacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowych. W październiku 2022 r. Rada wydała kolejne poprawki do standardu MSR 1, które określają kwestię klasyfikacji zobowiązań jako długo- i krótkoterminowe, w odniesieniu do których jednostka zobowiązana jest spełniać określone wymogi umowne tzw. kowenanty. Zmieniony standard MSR 1 stanowi, że zobowiązania są klasyfikowane jako krótko- lub długoterminowe w zależności od praw istniejących na koniec okresu sprawozdawczego. Na klasyfikację nie mają wpływu ani oczekiwania jednostki, ani zdarzenia po dniu sprawozdawczym (na przykład rezygnacja z kowenantu lub jego naruszenie).

Opublikowane zmiany obowiązują dla sprawozdań finansowych za okresy rozpoczynające się z dniem 1 stycznia 2024 r. lub po tej dacie.

Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zmiany te nie zostały jeszcze zatwierdzone przez Unię Europejską.

h) MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe”

Standard ten pozwala jednostkom, które sporządzają sprawozdanie finansowe zgodnie z MSSF po raz pierwszy (z dniem 1 stycznia 2016 r. lub po tej dacie), do ujmowania kwot wynikających z działalności o regulowanych cenach, zgodnie z dotychczas stosowanymi zasadami rachunkowości. Dla poprawienia porównywalności, z jednostkami które stosują już MSSF i nie wykazują takich kwot, zgodnie z opublikowanym MSSF 14, kwoty wynikające z działalności o regulowanych cenach powinny podlegać prezentacji w odrębnej pozycji, zarówno w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jak i w rachunku zysków i strat oraz sprawozdaniu z innych całkowitych dochodów.

Decyzją Unii Europejskiej MSSF 14 nie zostanie zatwierdzony.

1. INFORMACJE OGÓLNE**i) Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami**

Zmiany rozwiązują problem aktualnej niespójności pomiędzy MSSF 10 a MSR 28. Ujęcie księgowe zależy od tego, czy aktywa niepieniężne sprzedane lub wniesione do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia stanowią „biznes” (ang. business).

W przypadku, gdy aktywa niepieniężne stanowią „biznes”, inwestor wykazuje pełny zysk lub stratę na transakcji. Jeżeli zaś aktywa nie spełniają definicji biznesu, inwestor ujmuje zysk lub stratę z tylko w zakresie części stanowiącej udziały innych inwestorów.

Zmiany zostały opublikowane 11 września 2014 r. Na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego zatwierdzenie tej zmiany jest odroczone przez Unię Europejską.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

Spółka podpisuje umowy w cenach zryczałtowanych (stałych) na realizację kontraktów budowlanych głównie w zakresie budowy farm wiatrowych, farm fotowoltaicznych, budowy i remontów dróg. Niektóre umowy z Klientami zawierają również element zmienny wynagrodzenia w postaci kar, które mogą być nałożone na Spółkę, np. w przypadku opóźnień realizacji kontraktu.

Element zmiennego wynagrodzenia koryguje cenę transakcji oraz kwotę ujmowanych przychodów. tj. Spółka ujmuje w cenie transakcyjnej część lub całość kwoty wynagrodzenia zmiennego tylko w takim zakresie, w jakim jest wysoce prawdopodobne, że nie nastąpi znaczące odwrócenie skumulowanej kwoty ujętych przychodów gdy niepewność związana ze zmiennością zostanie rozstrzygnięta. Do oszacowania wartości wynagrodzenia zmiennego Spółka korzysta z metody wartości oczekiwanej do oszacowania wynagrodzenia zmiennego. Historycznie, Spółka nie ponosiła kar od swoich odbiorców oraz na żaden z dni bilansowych nie wystąpiły przesłanki do rozpoznania kar na realizowanych kontraktach. Wszelkie zmiany umowy (zmiany zakresu umowy, ceny lub obu tych składników) ujmuje się jako kumulatywną korektę przychodów.

Ze względu na specyfikę kontraktów budowlanych oraz usług świadczonych przez Spółkę, we wszystkich umowach o roboty budowlane Spółka identyfikuje tylko jeden obowiązek świadczenia, do którego alokowana jest cała wartość wynagrodzenia.

Przychody i koszty z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych Spółka rozpoznaje w czasie, w miarę postępu stopnia wykonywanych prac. Spółka dokonuje pomiaru stopnia wykonania kontraktu stosując metodę opartą na nakładach, tj. ustala wartość przychodów z wykonania kontraktów budowlanych w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia bilansowego, proporcjonalnie do stopnia realizacji danego kontraktu, w drodze wyliczenia stopnia zaawansowania prac w oparciu o stosunek rozpoznanych na danym kontrakcie kosztów do całkowitego budżetu kosztów przygotowanego dla danego kontraktu. Od otrzymanej w ten sposób wielkości Spółka odlicza przychody, które wpłynęły na wynik finansowy w latach ubiegłych, uzyskując przychody z tytułu wykonywanych kontraktów budowlanych dotyczące bieżącego okresu. Zmiana szacunku stopnia zaawansowania realizacji umowy traktowana jest jako zmiana szacunku i wpływa na kwotę ujętego przychodu w okresie, w którym dokonano zmiany szacunku stopnia zaawansowania.

W ocenie Zarządu, taki sposób pomiaru stopnia wykonania kontraktu dostarcza rzetelną informację na temat zaawansowania danego kontraktu, z uwagi na bezpośrednią korelację pomiędzy ponoszonymi nakładami a zaawansowaniem prac budowlanych, które są w istotnym stopniu realizowane również przez podwykonawców Spółki.

Jeżeli stopień zaawansowania niezakończonych usług (w tym budowlanej) lub przewidywany, całkowity koszt jej wykonania nie może być na dzień bilansowy ustalony w sposób wiarygodny, to przychód ustalany jest w wysokości poniesionych w danym okresie sprawozdawczym kosztów, nie wyższych jednak od kosztów, których pokrycie w przyszłości przez zamawiającego jest oczekiwane.

Drugostronnie, wyniki wyceny (tj. ustalenia przychodów metodą stopnia zaawansowania) ujmowane są jako „Aktywa (lub Zobowiązania) z tytułu kontraktów budowlanych”. Salda aktywów z tytułu kontraktów budowlanych są obejmowane odpisem z tytułu utraty wartości, wyliczanego analogicznie jak dla należności handlowych nieprzeterminowanych. Wszystkie aktywa z tytułu kontraktów budowlanych znajdują się w Poziomie 2 modelu utraty wartości i stosuje się do wyliczenia odpisu z tytułu utraty wartości tych aktywów uproszczone podejście na bazie matrycy (analogicznie jak dla należności handlowych). Z uwagi na sposób rozpoznawania sald aktywów z tytułu kontraktów budowlanych, nie podlegają one wiekowaniu i są traktowane w całości jako bieżące, nieprzeterminowane.

Fakturowanie prac wykonywanych w ramach realizacji kontraktów budowlanych odbywa się zgodnie z harmonogramem określonym w umowie, zazwyczaj po zakończeniu danego etapu prac określonego w umowie. Przychody są natomiast rozpoznawane w czasie, w miarę postępu wykonywanych prac. W związku z tym, w czasie realizacji danego kontraktu budowlanego, może istnieć rozbieżność pomiędzy przychodem zafakturowanym, a przychodem rozpoznany metodą od nakładów. Wraz ze wzrostem przychodu rozpoznanego metodą od nakładów, drugostronnie wzrasta saldo „Aktywów z tytułu kontraktów budowlanych”. W momencie wystawienia faktury, księgowane są „Należności z tytułu dostaw i usług” (nota 6.4.) w kwocie brutto, a kwota faktury netto pomniejsza wartość „Aktywów z tytułu kontraktów budowlanych” lub powiększa saldo „Zobowiązań z tytułu kontraktów budowlanych”. Kontrahenci w ramach kontraktów budowlanych podpisanych ze Spółką zatrzymują część zapłat jako gwarancję dobrego wykonania umowy. Kwoty te ujmowane są jako „Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje” i podlegają zwrotowi najczęściej po zakończeniu projektu lub po zakończeniu okresu gwarancji.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

Spółka tworzy rezerwy na kontrakty z ujemną marżą w momencie zidentyfikowania przesłanek, że dany realizowany kontrakt budowlany zamknie się ze stratą (budżetowane koszty przekraczają budżetowane przychody). Rezerwy tworzone są w koszty danego okresu w pełnej wartości prognozowanej straty na danym kontrakcie i są wykazywane w bilansie w linii „Rezerwy”.

Koszty doprowadzenia do zawarcia umowy Spółka ujmuje jako koszty w momencie ich poniesienia, z uwagi na to, że koszty doprowadzenia do zawarcia umowy nie obciążają bezpośrednio klienta, niezależnie od tego, czy umowa zostanie zawarta.

Spółka udziela swoim odbiorcom jedynie gwarancji podstawowych, które nie stanowią odrębnego zobowiązania do wykonania świadczenia. Okres objęty gwarancją różni się w zależności od realizowanego kontraktu oraz elementów składowych, których dotyczy gwarancja.

Do realizacji swoich prac związanych z realizacją kontraktów budowlanych Spółka angażuje podwykonawców. W odniesieniu do prac wykonywanych przez podwykonawców Spółka działa jako główny wykonawca (ang. principal). Zafakturowane koszty z tytułu ich zatrudnienia ujmuje jako „Zobowiązania z tytułu dostaw i usług (nota 6.8.)”. Zatrzymane przez Spółkę części zapłat wobec podwykonawców z tytułu gwarancji dobrego wykonania umowy Spółka ujmuje w pozycji „Zobowiązania wobec podwykonawców – kaucje”.

W przypadku niektórych kontraktów budowlanych realizowanych w ramach wspólnych porozumień umownych, w których Spółka jest liderem konsorcjum lub zlecenia, Spółka oceniła, iż występuje w charakterze pośrednika w odniesieniu do prac wykonanych przez drugiego współnika, a które Spółka jako leader fakturuje na rzecz zamawiającego. Spółka określa swoją rolę jako rolę pośrednika w danym zleceniu w przypadku, gdy identyfikuje konkretne dobra oraz usługi, które mają być dostarczone, nad którymi nie sprawuje kontroli przed przekazaniem ich klientowi. W przypadku, gdy Spółka pełni rolę pośrednika, rozpoznaje przychód w momencie wypełnienia zobowiązania do wykonania świadczenia w umownej kwocie opłaty lub prowizji będzie uprawniona w zamian za zlecenie dostarczenia konkretnych usług lub dóbr przez inny podmiot. Z uwagi na charakter zawieranych konsorcjów oraz zleceń, w których Spółka pełni rolę lidera, nie występują opisane powyżej opłaty i prowizje, stąd w Spółce nie powstaje przychód z tyt. prowizji za fakturowanie na rzecz klienta prac wykonanych przez drugiego konsorcjanta. Spółka jako przychód ujmuje wyłącznie kwoty wynagrodzenia należnego z tyt. wykonania na rzecz zamawiającego swojego zakresu prac zgodnie z polityką opisaną powyżej.

Ponadto, dla sprzedaży pozostałej, tj. materiałów (kruszywa), towarów oraz produkcji pomocniczej, Spółka rozpoznaje przychody w punkcie w czasie. Przychód ze sprzedaży pozostałej rozpoznawany jest w momencie transferu kontroli na odbiorcę, który jest zbliżony z momentem dostawy danego dobra do odbiorcy.

Termin płatności dla świadczonych przez Spółkę kontraktów o usługi budowlane wynosi od 30 do 180 dni od dnia wystawienia faktury, a dla sprzedaży pozostałej wynosi zazwyczaj 30 dni od dnia wystawienia faktury. Zawierane kontrakty nie zawierają zatem istotnego elementu finansowania za wyjątkiem kwot zafakturowanych z tytułu realizacji kontraktów budowlanych, które spłacane są w późniejszym okresie, gdyż stanowią kaucje zatrzymane przez klienta. Kwoty zatrzymane z poszczególnych faktur stanowią maksymalnie do 10% wynagrodzenia z tyt. realizacji umowy i podlegają zwolnieniu w okresie maksymalnie do 5 lat po zakończeniu realizacji zlecenia. Przychód z realizacji kontraktów budowlanych w części, która jest zatrzymana jako kaucja, ujmowany jest w kwocie zdyskontowanej.

Podział przychodów na przychody rozpoznawane w czasie i punkcie w czasie został zaprezentowany w nocie 4.2.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

Zastosowanie metody opartej na nakładach do ujmowania przychodów z tytułu kontraktów budowlanych wymaga szacunku w odniesieniu do określenia stopnia realizacji prac na danym kontrakcie, tj. oszacowania całkowitego budżetu kosztów na danym kontrakcie.

Budżety kosztowe dla danych kontraktów są przygotowywane przez Kadrę Zarządzającą Spółki na etapie ofertowania i aktualizowane w ciągu roku finansowego lub w momencie zidentyfikowania przesłanek do rewizji budżetu kosztowego lub przychodowego. W przypadku zaistnienia zdarzeń pomiędzy oficjalnymi rewizjami budżetu, które w istotny sposób wpływają na wynik kontraktu, wartość całkowitych przychodów lub kosztów kontraktu aktualizowana jest na bieżąco, tj. zmiany zakresu kontraktu znajdują odzwierciedlenie w prowadzonym przez Spółkę systemie wewnętrznym od razu po tym, jak zostaną wynegocjowane przez Spółkę z klientem.

Dla realizowanych kontraktów budowlanych, wzrost/spadek całkowitych budżetowanych kosztów o 2% powoduje odpowiednio spadek/wzrost przychodu rozpoznanego narastająco w księgach Spółki dla danego kontraktu o zbliżonej wartości w punktach procentowych. Wpływ takiej zmiany całkowitego budżetu kosztów na przychody w danym okresie zależy od stopnia realizacji, na którym znajduje się na koniec danego okresu realizowany kontrakt. W przypadku kontraktów o znacznym stopniu zaawansowania, wpływ takiej zmiany na przychody w danym okresie będzie istotniejszy niż w przypadku kontraktu we wczesnej fazie realizacji. Na przestrzeni ostatnich lat, zmiany całkowitych kosztów dla realizowanych projektów zazwyczaj mieściły się w przedziale odchyleń +/- 2% względem pierwotnie budżetowanych kosztów, stąd Spółka prezentuje taką wartość jako możliwą zmianę.

W Spółce funkcjonują stosowne procesy kontroli służące zapewnieniu, że proces budżetowania dla danego projektu odbywa się w oparciu o bieżące i wiarygodne szacunki dotyczące kosztów niezbędnych do realizacji danego kontraktu, podlegające weryfikacji i akceptacji przez wyznaczone do tego procesu osoby. Przygotowany przez Kierownika Projektu budżet podlega weryfikacji przez dyrektora działu, któremu podlega budowa.

Spółka prowadzi ewidencję realizowanych projektów – umów o kontrakty budowlane w systemie wewnętrznym służącym do zarządzania projektami. Informacje dotyczące danego kontraktu, w tym stopnia jego realizacji, są wprowadzane do systemu przez kierownika kontraktu/budowy, a następnie zatwierdzane przez dyrektora działu, któremu podlega budowa.

2.1. PRZYCHODY I KOSZTY Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH

Kwoty przychodów i kosztów z tytułu kontraktów budowlanych za okres i kumulatywnie ujęto w tabeli poniżej.

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2022	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2021
	Kontrakty w okresie	Kontrakty w okresie
Kwoty ujęte w okresie		
Przychody z tytułu umów o budowę	1 135 750	1 208 695
Koszty z tytułu umów o budowę	1 061 274	1 070 793
Wynik przed ujęciem i rozliczeniem przyszłych strat	74 476	137 902
Wynik brutto	74 476	137 902
Marża zysku brutto		
bez uwzględnienia rezerw	7%	11%
z uwzględnieniem rezerw	7%	11%

Marża zysku brutto jest definiowana jako zysk brutto ze sprzedaży dzielony przez przychody ze sprzedaży.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

2.2. NALEŻNOŚCI I ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH – KAUCJE

Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje są utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek („SPPI” ang. Solely payment of principal and interest) i są wyceniane według zamortyzowanego kosztu z uwzględnieniem ewentualnego odpisu aktualizującego. Na moment początkowego ujęcia te aktywa finansowe ujmują się w wartości nominalnej, tj. według kwot pierwotnie zafakturowanych, pomniejszonych o wartość dyskonta. Sposób kalkulacji wartości dyskonta wskazano w nocie 6.4. Wartość należnych kaucji jest aktualizowana przez Spółkę o odpisy z tytułu utraty wartości, ujmowane zgodnie z zasadą rachunkowości, wskazane w nocie 6.4. i prezentowane w pozycji „Odpisy z tytułu utraty wartości aktywów finansowych” w sprawozdaniu z wyniku.

Zobowiązania z tytułu kaucji są wyceniane w momencie początkowego ujęcia w wartości godziwej (tj. kwocie płatności zdyskontowanych przy zastosowaniu aktualnej rynkowej stopy procentowej dla takich zobowiązań) i w tej wysokości ujmowany jest koszt usług podwykonawców. W późniejszych okresach zobowiązania z tytułu kaucji wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, a koszty odsetek ujmowane są w kosztach finansowych.

	2022			2021		
	Zwrot do 12 miesięcy	Zwrot pow. 12 miesięcy	Razem	Zwrot do 12 miesięcy	Zwrot pow. 12 miesięcy	Razem
Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje przed zdyskontowaniem	684	514	1 198	487	870	1 357
Odpis z tytułu utraty wartości	(47)	(177)	(224)	(131)	(439)	(570)
Należności z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	637	337	974	355	432	787
Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje po uwzględnieniu wpływu dyskonta	14 383	12 660	27 043	14 214	11 575	25 789

Dla wszystkich należności z tytułu kaucji od odbiorców oszacowano odpis z tytułu utraty wartości na podstawie analizy portfelowej, przy wykorzystaniu matrycy odpisów w oparciu o dane historyczne skorygowane o wpływ przyszłych czynników. Wszystkie należności z tyt. kaucji są w przedziale należności nieprzeterminowanych, dla których zastosowano współczynniki niewypelnienia zobowiązania, analogicznie do współczynników zastosowanych do wyliczenia oczekiwanych strat kredytowych w odniesieniu do aktywów z tyt. kontraktów (dalsze informacje w Nocie 2.3). Wysokość odpisu z tyt. oczekiwanych strat kredytowych oraz jego zmiany w prezentowanych okresach są nieistotne kwotowo, stąd Spółka nie prezentuje ruchów na tym odpisie.

2. KONTRAKTY BUDOWLANE

2.3. UZGODNIENIE KWOT NIEZAKOŃCZONYCH KONTRAKTÓW BUDOWLANYCH

	2022	2021
Przychody z tytułu niezakończonych umów o budowę narastająco	1 880 432	1 657 349
Kwoty zafakturowane do klientów narastająco (bez zaliczek)	1 648 940	1 585 363
Saldo rozliczeń z tytułu niezakończonych kontraktów budowlanych	231 492	71 986
w tym:		
(1) Aktywa z tytułu wykonanych niezafakturowanych prac budowlanych brutto	246 120	119 575
Odpis z tytułu utraty wartości aktywów z tytułu kontraktów budowlanych	(964)	(242)
(1a) Aktywa z tytułu wykonanych niezafakturowanych prac budowlanych netto	245 156	119 333
(2) Zobowiązania z tytułu zafakturowanych niewykonanych prac budowlanych	14 628	47 589
Saldo rozliczeń z tytułu kontraktów budowlanych	231 492	71 986
w tym:		
Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	245 156	119 333
Wycena kontraktów budowlanych - rozliczenie sald (2)	14 628	47 589
Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - zaliczki otrzymane	18 626	4 651
Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	33 254	52 240

Dla wszystkich okresów wskazanych w tabeli powyżej, całe salda zobowiązań kontraktowych na początek okresu zostały rozpoznane jako przychody w danym okresie. Pozostała część zmiany salda zobowiązań z tytułu kontraktów budowlanych wynika z nadwyżki przychodów zafakturowanych w danym okresie nad przychodami rozpoznanymi w sprawozdaniu z wyniku.

Z uwagi na specyfikę prowadzonej działalności, tj. realizacji kontraktów budowlanych, Spółka nie jest w stanie wydzielić kumulatywnych zmian kwot ujętych przychodów, które wynikałyby ze zmian szacunku stopnia zaawansowania prac lub zmian szacunku ceny transakcyjnej w zakresie wystąpienia szacowanych kar od kwot przychodów ujętych w okresie z tyt. postępu prac. Niemniej jednak, jak wskazano w opisie zasad rachunkowości oraz znaczących szacunków: zmiany całkowitych kosztów dla realizowanych projektów nie były znaczące i zazwyczaj mieściły się w przedziale odchyleń +/- 2% względem pierwotnie budżetowanych kosztów, oraz Spółka w prezentowanych okresach nie ponosiła kar od swoich odbiorców oraz na żaden z dni bilansowych nie wystąpiły przesłanki do rozpoznania kar na realizowanych kontraktach.

Odpis z tyt. utraty wartości aktywów z tyt. kontraktu wyliczany jest przy zastosowaniu matrycy odpisów jak dla należności handlowych. Całe saldo aktywów z tyt. kontraktu we wszystkich prezentowanych okresach jest nieprzeterminowane. Współczynnik odpisu wyliczonego zgodnie z metodą ECL dla aktywów kontraktowych wynosił 0,4% na 31.12.2022 r. Kwoty odpisu oraz ruchy na odpisie z tytułu utraty wartości aktywów z kontraktów budowlanych w prezentowanym sprawozdaniu finansowym są nieistotne, stąd nie zostały zaprezentowane.

Zmiany w wartości aktywów i zobowiązań z wyceny kontraktów wynikają ze specyfiki rozliczania kontraktów budowlanych oraz harmonogramów fakturowania na poszczególnych kontraktach, tj. występują kontrakty o zróżnicowanych harmonogramach płatności, stąd nie występuje typowa zależność między terminem płatności, a wykonaniem obowiązku świadczenia.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.1. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

Kapitał podstawowy obejmuje akcje zwykłe i jest wykazywany według wartości nominalnej (zgodnej ze statutem Spółki oraz wpisem do Krajowego Rejestru Sądowego).

Pozostałe kapitały zapasowe tworzone są głównie z zysku lat ubiegłych, w tym kwot obligatoryjnie przekazywanych na kapitał zapasowy zgodnie z wymogami KSH.

Kapitały rezerwowe tworzone są z zysku lat ubiegłych, z przeznaczeniem na finansowanie dalszego rozwoju Spółki.

Kapitał zapasowy Spółki tworzony jest zgodnie z postanowieniami Kodeksu Spółek Handlowych oraz decyzjami akcjonariuszy. Zgodnie z Kodeksem Spółek Handlowych na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego. Tak utworzony kapitał zapasowy nie podlega podziałowi. O użyciu kapitału zapasowego i rezerwowego rozstrzyga Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy, jednakże część kapitału zapasowego można użyć jedynie na pokrycie straty wykazanej w sprawozdaniu finansowym i nie podlega on podziałowi na inne cele.

Spółka zarządza strukturą kapitałową i w wyniku zmian warunków ekonomicznych wprowadza do niej zmiany. W celu utrzymania lub skorygowania struktury kapitałowej, Spółka może odpowiednio kształtować wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy lub wyemitować nowe akcje.

Stopa zwrotu z kapitału - ROE

	2022	2021
(1) Zysk netto przypadający akcjonariuszom Jednostki Dominującej	17 529	46 171
(2) Kapitał własny	321 251	333 722
ROE [(1)/(2) * 100%]	5,46%	13,84%

Wskaźnik ogólnego zadłużenia

	2022	2021
(1) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania *	283 808	230 763
(2) Aktywa razem	605 059	564 485
Wskaźnik ogólnego zadłużenia [(1)/(2) * 100%]	46,91%	40,88%

*,Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania" stanowią sumę wszystkich zobowiązań długoterminowych i zobowiązań krótkoterminowych wykazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Wysokość osiągniętego wskaźnika zadłużenia we wszystkich prezentowanych okresach mieściła się w zakresie wyznaczonym przez Zarząd jako poziom docelowy kształtowania się tego wskaźnika.

Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych

	2022	2021
(1) Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania *	283 808	230 763
(2) Kapitał własny	321 251	333 722
Wskaźnik zadłużenia kapitałów własnych [(1)/(2)]	88,34%	69,15%

*,Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania" stanowią sumę wszystkich zobowiązań długoterminowych i zobowiązań krótkoterminowych wykazywanych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

Wysokość osiągniętego wskaźnika zadłużenia kapitałów własnych we wszystkich prezentowanych okresach mieściła się w zakresie wyznaczonym przez Zarząd jako poziom docelowy kształtowania się tego wskaźnika.

Najważniejszym czynnikiem mającym wpływ na kształtowanie się powyższych wskaźników i ich wartość jest zysk netto Spółki.

Kapitał podstawowy

Na 31 grudnia 2022 r. kapitał podstawowy składał się z 55.030.000 akcji o łącznej wartości 1.100.600,00 zł, a struktura Udziałowców posiadających ponad 5% udziału w kapitale zakładowym prezentowała się następująco:

Akcjonariusz

ERBUD S.A.
Jacek Leczkowski
Nationale-Nederlanden

% udziału w kapitale zakładowym
60,10%
6,42%
5,53%

Statut Spółki nie przyznaje akcjonariuszom, o których mowa powyżej, żadnych uprawnień osobistych w stosunku do Spółki, w szczególności nie przyznaje prawa do powoływania członków Zarządu ani członków Rady Nadzorczej Spółki.

Podstawowy zysk przypadający na jedną akcję oblicza się poprzez podzielenie zysku/(straty) netto za okres sprawozdawczy, przypisanego zwykłym akcjonariuszom Spółki, przez średnią ważoną liczbę akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym.

Dla celów kalkulacji rozwodnionego zysku na akcję, zysk/(strata) netto za okres sprawozdawczy przypisana zwykłym akcjonariuszom oraz średnia ważona liczba akcji zwykłych w danym okresie sprawozdawczym korygowane są o efekt wszystkich rozwodniających potencjalnych akcji zwykłych.

Rozwodniony zysk na jedną akcję jest równy podstawowemu zyskowi na jedną akcję, ponieważ w Spółce nie występują instrumenty rozwodniające.

Poniżej zaprezentowano podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję.

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2022	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2021
Zysk netto	17 529	46 171
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w szt.)	54 719 655	50 358 082
Podstawowy i rozwodniony zysk na jedną akcję (w zł.)	0,32	0,92

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.2. ZADŁUŻENIE NETTO

		2022	2021
Nota 3.8.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania (A)	8 842	114 421
Nota 3.3.	Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	2 039	2 308
Nota 3.5.	Zadłużenie z tytułu leasingu	9 362	8 664
	Zadłużenie długoterminowe	11 401	10 972
Nota 3.3.	Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	58 413	7 170
Nota 3.5.	Zadłużenie z tytułu leasingu	5 635	4 152
	Zadłużenie krótkoterminowe	64 048	11 322
	Zadłużenie razem (B)	75 449	22 294
	(Zadłużenie netto)/Środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto ((A)-(B))	(66 607)	92 127

Zadłużenie netto Spółka definiuje jako saldo zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek oraz leasingu pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty (w tym środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania zaliczone do aktywów krótkoterminowych). W przypadku występowania nadwyżki środków pieniężnych i ich ekwiwalentów nad zadłużeniem, kwotę netto Spółka określa jako „środki pieniężne i ich ekwiwalenty netto”.

Zmiany zadłużenia w trakcie prezentowanych okresów sprawozdawczych były następujące:

	Zadłużenie z tytułu: Kredytów i pożyczek	Leasingu	Razem zadłużenie
Zadłużenie na 1 stycznia 2021 r.	4 033	12 038	16 071
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia - otrzymane finansowanie	66 332	-	66 332
Zawarcie umów leasingu	-	5 208	5 208
Naliczenie odsetek od zadłużenia	703	382	1 085
Wydatki z tytułu zaciągniętego zadłużenia - spłata kapitału	60 933	4 431	65 364
Wydatki z tytułu zaciągniętego zadłużenia - spłata odsetek	616	382	998
Różnice kursowe od zadłużenia w walutach obcych	(41)	1	(40)
Zmiana zadłużenia w okresie	5 445	778	6 223
Zadłużenie na 31 grudnia 2021 r.	9 478	12 816	22 294
Wpływy z tytułu zaciągniętego zadłużenia - otrzymane finansowanie	148 738	1 214	149 952
Zawarcie umów leasingu	-	7 033	7 033
Naliczenie odsetek od zadłużenia	4 649	853	5 502
Wydatki z tytułu zaciągniętego zadłużenia - spłata kapitału	91 822	5 916	97 738
Wydatki z tytułu zaciągniętego zadłużenia - spłata odsetek	4 584	853	5 437
Różnice kursowe od zadłużenia w walutach obcych	358	(3)	355
Pozostałe zmiany niepieniężne	(6 365)	(147)	(6 512)
Zmiana zadłużenia w okresie	50 974	2 181	53 155
Zadłużenie na 31 grudnia 2022 r.	60 452	14 997	75 449

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.3. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU KREDYTÓW I POŻYCZEK

Zobowiązania z tytułu zadłużenia z tytułu kredytów i pożyczek ujmuje się początkowo w wartości godziwej, pomniejszonej o koszty transakcyjne. Na każdy dzień bilansowy pozycje te są wyceniane według zamortyzowanego kosztu, przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

	2022	2021
Długoterminowe		
Kredyty bankowe	1 517	2 308
Pożyczki	522	-
Długoterminowe - razem	2 039	2 308
Krótkoterminowe		
Kredyty bankowe	58 114	791
Pożyczki	299	6 379
Krótkoterminowe - razem	58 413	7 170
Razem zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	60 452	9 478

	2022	2022	2021	2021
	W walucie funkcjonalnej	W walucie obcej	W walucie funkcjonalnej	W walucie obcej
Kredyty i pożyczki				
Długoterminowe	2 039	-	2 308	-
Krótkoterminowe	58 413	-	791	6 379
Razem	60 452	-	3 099	6 379

Kredyty wykazane jako długoterminowe i krótkoterminowe oprocentowane są stopą WIBOR ON, 1M lub 3M + marża od 1,5% do 2,15%. Na podane dni bilansowe, wartość godziwa kredytów i pożyczek nie była istotnie różna od wyceny w koszcie zamortyzowanym. Wartość godziwa kredytów i pożyczek jest szacowana za pomocą modeli zdyskontowanych przepływów (DCF), w oparciu o przepływy pieniężne odzwierciedlające harmonogram spłat otrzymanych kredytów, przy zastosowaniu rynkowej stopy procentowej dla takich zobowiązań (tj. oszacowano stopę dyskonta na poziomie WIBOR 1M na dany dzień powiększony o stały procent wyrażający premię za ryzyko na poziomie 2,15%). Wartość godziwa kredytów i pożyczek długoterminowych wycenianych w koszcie zamortyzowanym jest klasyfikowana do drugiego poziomu hierarchii wartości godziwej.

Kowenanty

W ciągu roku, na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego wszystkie kowenanty zostały spełnione.

Kowenanty dotyczą wskaźnika obsługi zadłużenia wyliczanego jako wartość EBITDA (definicja w nocie 4.1.) dzielonego przez roczną wartość spłaty rat kapitałowych zgodnie z umową.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

3.4. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU WYEMITOWANYCH OBLIGACJI

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji ujmuje się początkowo w wartości godziwej pomniejszonej o koszty transakcyjne. Na każdy dzień bilansowy zobowiązanie to wyceniane jest według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Na dzień bilansowy Spółka nie posiadała zadłużeń z tytułu wyemitowanych obligacji.

3.5. ZADŁUŻENIE Z TYTUŁU LEASINGU

		2022	2021
Okres		Wartość nominalna minimalnych opłat	Wartość nominalna minimalnych opłat
Do 1 roku	Krótkoterminowe	6 751	4 612
Powyżej roku	Długoterminowe	13 818	12 510
Wartość nominalna minimalnych opłat		20 569	17 122
Przyszłe koszty z tytułu leasingu		5 572	4 306
Wartość bieżąca minimalnych opłat		14 997	12 816
Do 1 roku	Krótkoterminowe	5 635	4 152
Powyżej roku	Długoterminowe	9 362	8 664

3.6. AKTYWA STANOWIĄCE ZABEZPIECZENIA ZOBOWIĄZAŃ Z TYTUŁU ZADŁUŻENIA

	2022	2021
Rzeczowe aktywa trwałe	9 048	9 980
Razem	9 048	9 980

Spółka jako zabezpieczenie umów finansowych ustanowiła hipoteki na nieruchomościach. Informacje dotyczące zadłużeń z tytułu kredytów i pożyczek zawarto w nocie 3.3.

3.7. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

	Aktywa warunkowe		Zobowiązania warunkowe	
	2022	2021	2022	2021
Podmioty powiązane				
Gwarancje i poręczenia	152 257	193 725	70 000	50 000
Razem	152 257	193 725	70 000	50 000
Pozostałe jednostki				
Gwarancje i poręczenia	56 677	51 206	266 780	218 364
Razem	56 677	51 206	266 780	218 364

Aktywa warunkowe obejmują otrzymane od Erbud S.A. poręczenia oraz gwarancje wymagane zawartymi przez Spółkę kontraktami. Ponadto na aktywa warunkowe składają się otrzymane przez Spółkę gwarancje od podwykonawców będące zabezpieczeniem należytego wykonania prac oraz rękojmi.

3. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM I ZADŁUŻENIE

Zobowiązania warunkowe obejmują poręczenie udzielone przez Spółkę na rzecz Erbud S.A. oraz udzielone przez Spółkę gwarancje (bankowe i ubezpieczeniowe) stanowiące zabezpieczenie należytego wykonania kontraktu oraz usunięcia wad i usterek.

3.8. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują środki pieniężne w banku i kasie oraz lokaty krótkoterminowe o okresie zapadalności nie przekraczającym trzech miesięcy od dnia założenia.

Spółka posiada środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania. Do grupy tej zalicza przede wszystkim środki zdeponowane na odrębnych rachunkach bankowych, w ramach zabezpieczenia gwarancji udzielanych przez banki w związku z realizacją kontraktów budowlanych.

Spółka wykazuje środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w osobnej linii gdyż nie spełniają one definicji środków pieniężnych i ich ekwiwalentów, ze względu na brak dostępności i możliwości ich wykorzystania w krótkim okresie czasu na potrzeby Spółki.

Środki pieniężne utrzymywane na rachunkach bankowych VAT nie spełniają kryteriów prezentacji jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty i są prezentowane w odrębnej linii w bilansie.

Klasyfikacja przyjęta dla celów prezentacji w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jest zgodna z klasyfikacją tych środków w Sprawozdaniu z przepływów pieniężnych.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty oraz środki pieniężne na rachunkach VAT i na rachunkach bankowych spełniają test SPPI oraz test modelu biznesowego „utrzymywane w celu ściągnięcia”, w związku z tym wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem odpisu z tytułu utraty wartości, ustalonego zgodnie z modelem strat oczekiwanych (zgodnie z polityką przedstawioną w Nocie 6.4).

Środki pieniężne w kasie

Środki pieniężne na rachunkach bankowych

Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty

2022	2021
67	63
8 775	103 503
8 842	103 566

Wartość odpisu z tytułu utraty wartości przez środki pieniężne jest nieistotna.

Środki pieniężne na rachunkach bankowych VAT na 31.12.2022 r. wyniosły 12.997 tys. zł. (na 31.12.2021 r. wyniosły 27.160 tys. zł.). Środki te są prezentowane w bilansie w osobnej linii.

Środki pieniężne na rachunkach bankowych o ograniczonej możliwości dysponowania na koniec roku 2022 nie wystąpiły, natomiast na koniec roku 2021 wyniosły (10.855 tys. zł). Stanowiły je środki na rachunku powierniczym. Środki te podlegają ograniczeniom w dysponowaniu przez Spółkę i w związku z tym nie były dostępne do ogólnego wykorzystania.

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

4.1. ALTERNATYWNE MIERNIKI WYNIKÓW

Zarząd analizuje wyniki segmentów przy użyciu kluczowych wskaźników efektywności takich jak EBIT, marża EBIT oraz EBITDA i skorygowana EBITDA. Zarząd Spółki uznaje wyżej wymienione miary jako istotne dodatkowe mierniki wyników i dlatego prezentuje je w sprawozdaniu obok mierników zdefiniowanych przez MSSF. Należy mieć na uwadze, że EBIT, marża EBIT i EBITDA nie są wskaźnikami zdefiniowanymi w MSSF oraz nie stanowią mierników wystandaryzowanych, dlatego sposoby ich kalkulacji mogą różnić się między różnymi jednostkami na rynku. W związku z tym, wskaźniki te nie powinny być analizowane osobno lub jako substytuty dla miar zdefiniowanych przez MSSF.

EBITDA i EBIT to mierniki pokazujące wyniki osiągnięte przez Spółkę po eliminacji wpływu podatku dochodowego, kosztów i przychodów finansowych oraz, w przypadku EBITDA, amortyzacji.

EBITDA definiowana jest jako zysk po opodatkowaniu (wynik netto), powiększony o obciążenia z tytułu podatku dochodowego, koszty finansowe oraz amortyzację, a pomniejszony o przychody finansowe. Skorygowana EBITDA jest definiowana jako EBITDA po eliminacji zdarzeń o charakterze jednorazowym.

Spółka definiuje EBIT jako zysk po opodatkowaniu (wynik netto), powiększony o obciążenia z tytułu podatku dochodowego, koszty finansowe i pomniejszony o przychody finansowe. Skorygowany EBIT jest definiowany jako EBIT po eliminacji zdarzeń o charakterze jednorazowym.

Marża EBIT jest miernikiem pokazującym rentowność Spółki, pomijającym wpływ podatku dochodowego oraz kosztów i przychodów finansowych. Spółka definiuje marżę EBIT (marżę skorygowanego EBIT) jako EBIT (skorygowany EBIT) dzielony przez przychody ze sprzedaży dóbr i usług.

Koszt wynagrodzeń w formie akcji jest kosztem o charakterze jednorazowym, nie będącym kosztem gotówkowym. W związku z tym, na potrzeby analizy wyników, Zarząd posługuje się miarą skorygowany EBIT zdefiniowaną powyżej

	2022	31.12.2021
Zysk netto za okres obrotowy	17 529	46 171
Podatek dochodowy	4 737	16 187
Zysk brutto	22 266	62 358
Koszty finansowe	14 164	2 591
Przychody finansowe	8 127	2 856
EBIT	28 303	62 093
Wynagrodzenie w formie akcji	-	28 343
Skorygowany EBIT	28 303	90 436
Amortyzacja	7 720	6 482
Skorygowana EBITDA	36 023	96 918
Przychody ze sprzedaży dóbr i usług	1 141 033	1 216 638
Marża EBIT	2%	5%
Skorygowana marża EBIT	2%	7%

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

4.2. SEGMENTY SPRAWOZDAWCZE

Spółka na podstawie raportowania zarządczego przedstawianego głównemu decydentowi operacyjnemu (tj. Zarządowi Spółki) zidentyfikowała cztery podstawowe segmenty sprawozdawcze pokrywające się z segmentami operacyjnymi:

- budownictwo drogowo-inżynieryjne (realizacja kontraktów w obszarze infrastruktury drogowej);
- budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii (realizacja kontraktów dla branży fotowoltaicznej oraz farm wiatrowych) w kraju;
- budownictwo w segmencie odnawialnych źródeł energii (realizacja kontraktów dla branży fotowoltaicznej oraz farm wiatrowych) za granicą;
- segment pozostały (sprzedaż kruszywa, materiałów budowlanych oraz produkcji pomocniczej).

Podział działalności na poszczególne segmenty został dokonany na podstawie specyfiki realizowanych kontraktów. Taki podział odpowiada rozłożeniu zasadniczych ryzyk oraz zwrotów z poniesionych nakładów. Klasyfikacja segmentów uległa zmianie od 30 września 2022 r.

Spółka w trzecim kwartale 2022 roku rozpoczęła również swoją działalność za granicą. Aktualnie spółka realizuje kontrakt o wartości 3,3 mln euro, na budowę fundamentów pod turbiny wiatrowe na Litwie.

Dane finansowe przygotowywane dla celów sprawozdawczości zarządczej, stanowiące podstawę danych na temat segmentów sprawozdawczych i operacyjnych, oparte są na tych samych zasadach rachunkowości, jakie stosuje się przy sporządzaniu sprawozdań finansowych Spółki. Zarząd Spółki spośród pozycji bilansowych z perspektywy segmentów operacyjnych analizuje jedynie aktywa i zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych.

Sezonowość kontraktów budowlanych cechuje się tym, że przychody w pierwszym kwartale są najniższe w porównaniu do pozostałych kwartałów.

W okresie do 31 grudnia 2022 r. i do dnia zatwierdzenia sprawozdania finansowego brak jest zdarzeń o charakterze jednorazowym, które miałyby istotny wpływ na segmenty sprawozdawcze.

Wartości szacunkowe prezentowane w poprzednich okresach nie uległy istotnej zmianie względem historycznych informacji sporządzonych na dzień 31 grudnia 2021 r.

W przypadku Spółki segmenty sprawozdawcze pokrywają się z segmentami operacyjnymi.

Główne informacje dotyczące segmentów w okresach sprawozdawczych

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2022			Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2021		
	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem	Kraj (Polska)	Zagranica	Razem
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych, w tym:	1 129 190	11 843	1 141 033	1 216 638		1 216 638
Przychody rozpoznawane w czasie	1 123 907	11 843	1 135 750	1 208 695		1 208 695
Przychody rozpoznawane w punkcie w czasie	5 283	-	5 283	7 943		7 943
Aktywa trwałe inne niż instrumenty finansowe i aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30 879	-	30 879	90 337		90 337

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Wszystkie kontrakty budowlane są w cenach stałych (zryczałtowanych) z elementem zmiennym w postaci ewentualnych kar w przypadku nieterminowego wykonania prac.

W segmentach budownictwo drogowo-inżynieryjne oraz odnawialnych źródeł energii występują zarówno kontrakty długookresowe i krótkoterminowe. Typowy okres trwania kontraktu w segmencie budownictwa dla OZE zamyka się w okresie 9 do 18 miesięcy; w segmencie drogowo-inżynieryjnym długość trwania kontraktu jest zależna od jego umowy (w prezentowanych okresach najkrótsze kontrakty trwały 6 miesięcy a najdłuższe do 4 lat).

W segmencie pozostałym występują wyłącznie kontrakty krótkoterminowe. W segmencie tym nie występują kontrakty, w stosunku do których obowiązek świadczenia nie zostałby zrealizowany w okresie sprawozdawczym.

W segmencie drogowo-inżynieryjnym przychody generowane są od klientów, którymi są głównie podmioty publiczne, a w segmencie OZE od klientów, którymi są podmioty prywatne.

Dane dotyczące przychodów i wyników oraz aktywów i zobowiązań poszczególnych segmentów sprawozdawczych przedstawiono w poniższej tabeli.

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Za okres 12
miesięcy
zakończony
31-12-2022

	Budownictwo Drogowo- inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment Odnawialnych Źródeł Energii - Zagranica	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	212 820	911 086	11 843	5 284	1 141 033
Przychody ze sprzedaży razem	212 820	911 086	11 843	5 284	1 141 033
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy					
Koszt własny sprzedaży	201 138	851 124	10 780	3 673	1 066 715
Marża na sprzedaży	11 682	59 962	1 063	1 611	74 318
Marża na sprzedaży %	5%	7%	9%	30%	7%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(6 386)	(37 857)	(477)	(1 295)	(46 015)
Płatność w formie akcji	-	-	-	-	-
Wynik segmentu – EBIT	5 296	22 105	586	316	28 303
Marża EBIT	2,49%	2%	5%	6%	2%
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)					(6 037)
Wynik brutto					22 266
Podatek dochodowy			125		4 737
Wynik netto					17 529
Amortyzacja	2 002	5 718	-	-	7 720
Wynik segmentu – EBITDA	6 754	25 462	586	3 221	36 023
Wynik segmentu – EBITDA skorygowana	6 754	25 462		3 221	35 437
Aktywa i zobowiązania					
Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	44 986	200 170	-	-	245 156
Aktywa pozostałe	25 225	242 155	-	-	359 903
Aktywa razem	70 211	442 325	-	-	605 059
Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	20 308	10 388	2 558	-	33 254
Pasywa pozostałe			-		571 805
Pasywa razem	20 308	10 388	2 558		605 059
Inne istotne pozycje					
Udział w wynikach jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć wycenianych metodą praw własności	-			-	-
Odwrocenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów	2 523	(673)	-	-	1 850
Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne	2 377				2 377
Przychody z tytułu odsetek	7 016				7 016
Koszty z tytułu odsetek	5 744				5 744

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2021				
	Budownictwo Drogowo-inżynieryjne	Segment Odnawialnych Źródeł Energii	Segment Odnawialnych Źródeł Energii - Zagranica	Segment pozostały	Razem działalność kontynuowana
Przychody razem					
Sprzedaż na rzecz klientów zewnętrznych	278 022	931 646	-	6 970	1 216 638
Przychody ze sprzedaży razem	278 022	931 646	-	6 970	1 216 638
Wyniki segmentów oraz uzgodnienie do zysku brutto Grupy					
Koszt własny sprzedaży	261 933	808 115	-	6 633	1 076 681
Marża na sprzedaży	16 089	123 531		337	139 957
Marża na sprzedaży %	6%	13%		5%	12%
Wynik na pozostałej działalności operacyjnej	(11 022)	(38 218)	-	(281)	(49 521)
Płatność w formie akcji	-	-		(28 343)	(28 343)
Wynik segmentu – EBIT	5 067	85 313	-	(28 287)	62 093
Wynik segmentu - EBIT skorygowany	5 067	85 313		56	90 436
Marża EBIT	2%	9%	-	-406%	5%
Marża EBIT - skorygowana	2%	9%	-	1%	7%
Wynik na działalności finansowej (przychody finansowe minus koszty finansowe)					265
Wynik brutto					62 358
Podatek dochodowy					16 187
Wynik netto					46 171
Amortyzacja	3 776	2 706	-	-	6 482
Wynik segmentu – EBITDA	8 843	88 019	-	(28 287)	68 575
Wynik segmentu – EBITDA skorygowana	8 843	88 019		56	96 918
Aktywa i zobowiązania					
Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	34 897	84 436	-	-	119 333
Aktywa pozostałe					445 152
Aktywa razem					564 485
Wycena kontraktów budowlanych - pasywa	6 586	45 654	-	-	52 240
Pasywa pozostałe					512 245
Pasywa razem	-	-			564 485
Odwrocenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów	(361)	(1 065)	-	-	(1 426)

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

4.3. PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

Spółka osiąga ponad 80% przychodów z tytułu realizacji kontraktów w Segmentach odnawialnych źródeł energii. Szczegóły dotyczące ujmowania tej grupy przychodów opisano w nocie 2.

Główne szacunki w zakresie przychodów dotyczą ujmowania przychodów z tytułu umów o kontrakty budowlane. Zostały one opisane w nocie 2.

Poniższa tabela przedstawia informacje odnośnie zagregowanej kwoty cen transakcyjnych alokowanych do obowiązków świadczenia niewykonanych lub nie w pełni wykonanych na dzień bilansowy z tyt. realizacji kontraktów budowlanych.

	2022	2021
Łączna wartość otwartych kontraktów	2 529 628	2 583 776
Kumulatywna wartość przychodów z otwartych kontraktów rozpoznana do dnia sprawozdawczego	1 880 432	1 657 349
Wartość przychodów pozostająca do rozpoznania w kolejnych okresach z otwartych kontraktów	649 196	926 427
Długoterminowe (przychody do zrealizowania w okresie od roku do 3 lat od daty bilansowej)	360 142	69 412
Krótkoterminowe (przychody do zrealizowania w okresie poniżej roku od daty bilansowej)	289 054	857 015

Z uwagi na specyfikę realizowanych kontraktów długoterminowych, nie jest możliwe dokładne oszacowanie przedziałów czasowych, w jakich będą rozpoznawane przychody z rozpoczętych na dany dzień bilansowy kontraktów w horyzoncie dłuższym niż jeden rok.

Dane liczbowe dotyczące przychodów przedstawiono w nocie 4.2 Segmenty sprawozdawcze.

4.4. KOSZT WŁASNY SPRZEDAŻY

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2022	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2021
Usługi obce	499 583	654 380
w tym usługi obce od podwykonawców	353 108	541 295
Zużycie materiałów i energii	535 403	396 257
Koszty świadczeń pracowniczych	59 500	83 386
W tym wynagrodzenia w formie akcji	-	28 343
Amortyzacja	7 720	6 482
Podatki i opłaty	3 165	2 832
Pozostałe koszty rodzajowe	6 560	6 656
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	1 519	2 264
Koszty według rodzaju razem	1 113 450	1 152 257
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku	(130)	464
Koszty sprzedaży (wielkość ujemna)	(3 907)	(2 163)
Koszty ogólnego zarządu (wielkość ujemna)	(42 698)	(73 877)
W tym wynagrodzenia w formie akcji	-	(28 343)
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	1 066 715	1 076 681

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

4.5. KOSZT ŚWIADCZEŃ PRACOWNICZYCH

	2022	2021
Wynagrodzenia	47 035	72 968
w tym wynagrodzenia w formie akcji	-	28 343
Koszty programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia	77	35
Ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników	12 388	10 383
Razem	59 500	83 386

4.6. POZOSTAŁE PRZYCHODY I KOSZTY OPERACYJNE

Pozostałe Przychody Operacyjne

	2022	2021
Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	176	158
Kary, grzywny i odszkodowania	-	1
Rozwiązane rezerwy	18	162
Pozostałe	117	-
Razem pozostałe przychody operacyjne	311	321

Pozostałe Koszty Operacyjne

	2022	2021
Koszty postępowania sądowego	272	1
Kary, grzywny i odszkodowania	530	283
Darowizny	657	158
Pozostałe	112	277
Razem pozostałe koszty operacyjne	1 571	719

4.7. PRZYCHODY I KOSZTY FINANSOWE

Przychody Finansowe

	2022	2021
Odsetki		
Nota 5.1.2. Z tytułu udzielonych pożyczek	3 669	1 141
Pozostałe	867	1 715
Dyskonto kaucji	2 480	
Pozostałe	1 111	-
Razem przychody finansowe	8 127	2 856

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Koszty Finansowe		2022	2021
Odsetki			
Nota 3.2.	Od kredytów i pożyczek	4 584	616
Nota 3.5.	Od Leasingów	853	382
	Pozostałe	307	213
Bankowa prowizja przygotowawcza dotycząca finansowania w rachunku bieżącym		206	-
Różnice kursowe		6 372	180
Zabezpieczenie Transakcji Finansowych		1 783	1 093
Pozostałe		59	107
Razem koszty finansowe		14 164	2 591

4.8. OPODATKOWANIE

Na obowiązkowe obciążenie wyniku finansowego składają się dwa elementy: bieżący podatek dochodowy oraz podatek odroczony.

W związku z przejściowymi różnicami między wykazywaną w księgach rachunkowych wartością aktywów i zobowiązań, a ich wartością podatkową oraz stratą podatkową możliwą do odliczenia w przyszłości, Spółka stosując metodę bilansową, tworzy zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do dodatnich różnic przejściowych i ustala aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego w odniesieniu do ujemnych różnic kursowych oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia przy zastosowaniu zasady ostrożności.

Zobowiązań oraz aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie ujmuje się w przypadku różnic przejściowych powstających na początkowym ujęciu składnika aktywów bądź zobowiązania w transakcji nie stanowiącej połączenia przedsięwzięć oraz w momencie przeprowadzania transakcji nie mających wpływu ani na wynik księgowy ani podatkowy.

Aktywa i zobowiązania z tytułu podatku odroczonego są kompensowane, jeżeli istnieje tytuł prawny uprawniający do skompensowania należności podatkowych i bieżących zobowiązań podatkowych oraz jeżeli odroczony podatek dotyczy podatku nałożonego przez tą samą władzę podatkową na tego samego podatnika. Oznacza to, iż aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego podlegają kompensacie w sprawozdaniach finansowych Spółki.

Spółka rozpoznaje składnik aktywów z tytułu podatku tylko w sytuacji, gdy prognozy przyszłych wyników finansowych wskazują na to, że zostanie osiągnięty zysk podatkowy pozwalający na zrealizowanie aktywów w określonej przyszłości.

Wartość bilansowa składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku jest weryfikowana na każdy dzień bilansowy i ulega stosownemu obniżeniu o tyle, o ile przestało być prawdopodobne osiągnięcie dochodu do opodatkowania wystarczającego do częściowego lub całkowitego zrealizowania składnika aktywów z tytułu odroczonego podatku. Element osądu w zakresie odzyskiwalności aktywów z tytułu podatku odroczonego stanowią prognozowane przyszłe wyniki finansowe Spółki oraz ich wpływ na odzyskiwalność aktywów.

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

Uzgodnienie oczekiwanego obciążenia z tytułu podatku dochodowego przedstawia poniższa tabela:

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2022	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2021
Wynik brutto przed opodatkowaniem	22 266	62 358
Podatek według ustawowej stawki podatkowej obowiązującej w Polsce - 19%	4 230	11 848
Nadwyżka przychodów nieopodatkowanych nad kosztami niebędącymi kosztami uzyskania przychodów	507	(1 047)
Wynagrodzenia w formie akcji	-	5 386
Podatek wykazany w wyniku finansowym	4 737	16 187
Podatek bieżący	17	8 874
Podatek odroczony	4 720	7 313
Efektywna stopa podatkowa	21,26%	25,95%

Poniższa tabela przedstawia zmiany aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego w roku obrotowym:

	Wpływ na			Wpływ na			
	1 stycznia 2021	Wynik netto	Pozostałe całkowite dochody	31 grudnia 2021	Wynik netto	Pozostałe całkowite dochody	31 grudnia 2022
Aktywa z tytułu podatku odroczonego							
Wycena kontraktów budowlanych - pasywa oraz podatkowa produkcja w toku	22 847	8 712	-	31 559	20 037	-	51 596
Rezerwy	1 255	912	-	2 167	(291)	-	1 876
Strata podatkowa	-	-	-	-	370	-	370
Naliczone wynagrodzenia i obciążenia	198	63	-	261	83	-	344
Odpisy aktualizujące wartość należności	661	296	-	957	(331)	-	626
Inne zobowiązania finansowe	-	610	-	610	(28)	-	582
Pozostałe	57	(26)	-	31	(29)	-	2
Razem	25 018	10 567	-	35 585	19 811	-	55 396
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego							
Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	5 619	17 099	-	22 718	24 044	-	46 762
Przeszacowanie aktywów	582	-	-	582	(27)	-	555
Wycena bilansowa oraz dyskonto zobowiązań	-	440	-	440	427	-	867
Naliczone odsetki od zadłużenia	157	128	-	285	97	-	382
Zarachowane przychody	-	123	-	123	(17)	-	106
Pozostałe	16	90	-	106	7	-	113
Razem	6 374	17 880	-	24 254	24 531	-	48 785
Kompensata aktywów i zobowiązań	6 374			24 254			48 785
Stan po kompensacie	18 644			11 331			6 611
Aktywa	18 644			11 331			6 611
Zobowiązania	-			-			-
Wpływ netto zmian w okresie		(7 313)	-		(4 720)	-	

Na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz 31 grudnia 2021 r. nie wystąpiły ujemne pozycje różnic przejściowych, od których nie ujęto aktywów z tytułu podatku odroczonego.

4. NOTY OBJAŚNIAJĄCE DO SPRAWOZDAŃ Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

W tabeli poniżej zawarto okresy realizacji aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

	2022		2021	
	Aktywa	Zobowiązania	Aktywa	Zobowiązania
Krótkoterminowe	53 165	48 117	25 011	23 241
Długoterminowe	2 231	668	10 574	1 013
Razem	55 396	48 785	35 585	24 254

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

5.1. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

Zgodnie z MSSF 9 Spółka klasyfikuje instrumenty finansowe do następujących kategorii:

- Aktywa wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu;
- Instrumenty pochodne wyznaczone jako instrumenty zabezpieczające w rachunkowości zabezpieczeń.

Z wyżej podanych kategorii, Spółka posiada tylko pozycje wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu stanowią przede wszystkim:

Nota 5.1.2. Aktywa finansowe – udzielone pożyczki

Nota 2.2. Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje

Nota 6.4. Należności z tytułu dostaw i usług

Nota 6.4. Należności pozostałe

Nota 2.3. Aktywa z tytułu kontraktów budowlanych

Nota 3.8. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Nota 3.8. Środki pieniężne na rachunku VAT

Nota 3.8. Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania

Nota 5.1. Inne aktywa finansowe (w tym udzielone pożyczki)

Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu obejmują głównie:

Nota 2.2. Zobowiązania wobec podwykonawców – kaucje

Nota 2.3. Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych

Nota 6.8. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług

Nota 6.8. Zobowiązania pozostałe

Noty 3.2. –3.5. Zadłużenie

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

W tabeli poniżej przedstawiono wartość bilansową istotnych grup aktywów finansowych i zobowiązań finansowych w podziale na kategorie. Wartość bilansowa posiadanych przez Spółkę aktywów finansowych i zobowiązań finansowych przedstawionych w poniższych tabelach nie różniła się istotnie od ich wartości godziwej we wszystkich prezentowanych okresach.

Kategorie instrumentów finansowych				
Linia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Aktywa wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Zobowiązania leasingowe	Razem istotne kategorie
2022				
Nota 5.1.2. Aktywa finansowe - Udzielone pożyczki	34 323	-	-	34 323
Nota 5.1.1. Aktywa finansowe - pozostałe	-	-	-	-
Nota 2.2. Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje	974	-	-	974
Nota 6.4. Należności z tytułu dostaw i usług	103 984	-	-	103 984
Nota 6.4. Pozostałe należności	20 316	-	-	20 316
Nota 2.3. Wycena kontraktów budowlanych – aktywa	245 156	-	-	245 156
Nota 3.8. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8 842	-	-	8 842
Nota 3.8. Środki pieniężne na rachunkach VAT	12 997	-	-	12 997
Nota 2.2. Zobowiązania wobec podwykonawców – kaucje	-	27 043	-	27 043
Nota 2.3. Zobowiązania wobec podwykonawców – wycena	-	33 254	-	33 254
Nota 6.8. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	129 617	-	129 617
Nota 6.8. Pozostałe zobowiązania	-	12 678	-	12 678
Nota 3.2.-3.5. Zadłużenie	(1)	60 453	14 997	75 449
Razem	426 591	263 045	14 997	704 633

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Kategorie instrumentów finansowych				
Linia w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	Aktywa wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Zobowiązania leasingowe	Razem istotne kategorie
2021				
Nota 5.1.2. Aktywa finansowe - Udzielone pożyczki	47 604	-	-	47 604
Nota 5.1.1. Aktywa finansowe - pozostałe	-	-	-	-
Nota 2.2. Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje	787	-	-	787
Nota 6.4. Należności z tytułu dostaw i usług	118 749	-	-	118 749
Nota 6.4. Pozostałe należności	2 544	-	-	2 544
Nota 2.3. Wycena kontraktów budowlanych – aktywa	119 333	-	-	119 333
Nota 3.8. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	114 421	-	-	114 421
Nota 3.8. Środki pieniężne na rachunkach VAT	27 160	-	-	27 160
Nota 2.2. Zobowiązania wobec podwykonawców – kaucje	-	25 789	-	25 789
Nota 2.3. Zobowiązania wobec podwykonawców – wycena	-	52 240	-	52 240
Nota 6.8. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	-	106 926	-	106 926
Nota 6.8. Pozostałe zobowiązania	-	18 171	-	18 171
Nota 3.2.-3.5. Zadłużenie	-	9 478	12 816	22 294
Razem	430 598	212 604	12 816	656 018

Wpływ tych instrumentów finansowych na wyniki Spółki w okresie sprawozdawczym i analogicznym okresie roku ubiegłego przedstawiono w poniższych tabelach.

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Kategorie instrumentów finansowych

		Aktywa wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Zobowiązania leasingowe	Razem istotne kategorie
2022					
	Wpływ na wynik finansowy				
Nota 4.7.	Przychody finansowe/(koszty finansowe) – odsetki	7 016	(4 783)	(961)	1 272
Nota 4.7.	Przychody finansowe/(koszty finansowe) - różnice kursowe	-	(6 372)	-	(6 372)
	Odwroćenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów z klientami	1 850	-	-	1 850
	Razem	8 866	(11 155)	(961)	(3 250)

Kategorie instrumentów finansowych

		Aktywa wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	Zobowiązania finansowe wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Zobowiązania leasingowe	Razem istotne kategorie
2021					
	Wpływ na wynik finansowy				
Nota 4.7.	Przychody finansowe/(koszty finansowe) – odsetki	2 856	(829)	(382)	1 645
Nota 4.7.	Przychody finansowe/(koszty finansowe) - różnice kursowe	-	(180)	-	(180)
	Odwroćenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów z klientami	(1 426)	-	-	(1 426)
	Razem	1 430	(1 009)	(382)	39

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

5.1.1. AKTYWA FINANSOWE

Spółka posiadała na dzień bilansowy udziały w spółkach zależnych i współzależnych przedstawione w notce 6.10. oraz następujące pozycje wykazane w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako aktywa finansowe:

	2022	2021
Udzielone pożyczki	34 323	47 604
Długoterminowe	25 916	16 563
Krótkoterminowe	8 407	31 041

5.1.2. AKTYWA FINANSOWE – UDZIELONE POŻYCZKI

Instrumenty dłużne utrzymywane w celu ściągnięcia umownych przepływów, które obejmują wyłącznie spłaty kapitału i odsetek („SPPI” ang. Solely payment of principal and interest), są wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Na moment początkowego ujęcia te aktywa finansowe ujmie się w wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne. Przychody z tytułu odsetek wycenia się metodą efektywnej stopy procentowej i wykazuje w pozycji „przychody z tytułu odsetek”, w przychodach finansowych. Odpisy z tytułu utraty wartości prezentuje w pozycji „Odwrocenie utraty/(utrata) wartości aktywów finansowych i aktywów z wyceny kontraktów z klientami”.

Wartość aktywów finansowych jest aktualizowana o odpis z tytułu utraty wartości wyliczony metodą oczekiwanych strat kredytowych (expected credit loss). Spółka stosuje trzystopniowy model utraty wartości dla aktywów finansowych:

- Poziom 1 – salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia lub mają niskie ryzyko kredytowe. Oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania w ciągu 12 miesięcy (tj. całkowita oczekiwana strata kredytowa pomnożona jest przez prawdopodobieństwo, że strata wystąpi w ciągu następnych 12 miesięcy);
- Poziom 2 – obejmuje salda, dla których nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego od początkowego ujęcia, ale brak jest obiektywnych przesłanek utraty wartości; oczekiwane straty kredytowe określa się na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania przez cały umowny okres życia danego aktywa;
- Poziom 3 – obejmuje salda z obiektywną przesłanką utraty wartości.

Jeżeli udzielone pożyczki mają niskie ryzyko kredytowe, odpis na oczekiwane straty kredytowe ujęty w ciągu danego okresu ogranicza się do 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych.

W zakresie, w jakim zgodnie z powyższym modelem konieczna jest ocena czy nastąpił znaczący wzrost ryzyka kredytowego, Spółka uwzględnia następujące przesłanki przy dokonywaniu tej oceny:

- pożyczka jest przeterminowana o co najmniej 30 dni;
- nastąpiły zmiany legislacyjne, technologiczne lub makroekonomiczne, które mają znaczący negatywny wpływ na dłużnika;
- pojawiły się informacje o znaczącym niekorzystnym zdarzeniu dotyczącym pożyczki lub innej pożyczki tego samego dłużnika od innego pożyczkodawcy, np. wypowiedzenie umowy pożyczki, naruszenie jej warunków czy renegecja warunków ze względu na trudności finansowe itp.
- dłużnik stracił znaczącego klienta lub dostawcę albo doświadczył innych niekorzystnych zmian na swoim rynku.

Aktywa finansowe są spisywane, w całości lub w części, kiedy Spółka wyczerpie praktycznie wszystkie działania w zakresie ściągnięcia i uzna, że nie można już racjonalnie oczekiwać odzyskania należności. Zazwyczaj następuje to, gdy składnik aktywów jest przeterminowany co najmniej 360 dni.

Z udzielonymi pożyczkami wiąże się ryzyko kredytowe oraz ryzyko walutowe, które zostały opisane odpowiednio w Notce 5.2. Udzielone pożyczki klasyfikowane są w Poziomie 1 modelu utraty wartości. Z uwagi na fakt, że udzielone pożyczki na dzień bilansowy są aktywami finansowymi od jednostek powiązanych, są to w ocenie Spółki aktywa o wysokiej ocenie jakości kredytowej na potrzeby modelu ECL. Wszystkie pożyczki na moment ich udzielenia były zawarte w oparciu o umowy na warunkach rynkowych a stopa oprocentowania odzwierciedla ryzyko kredytowe pożyczkobiorcy. Dla udzielonych pożyczek nie są ustanowione zabezpieczenia.

Na podane dni bilansowe, wartość godziwa pożyczek nie była istotnie różna od wyceny w koszcie zamortyzowanym. Wartość godziwa pożyczek jest szacowana za pomocą modeli DCF w oparciu o przepływy pieniężne odzwierciedlające harmonogram spłat udzielonych pożyczek. Założono stopę dyskonta na poziomie WIBOR dla pożyczek w PLN oraz

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

EURIBOR dla pożyczek w EUR na dany dzień, powiększony o stały procent wyrażający premię za ryzyko. Pożyczki wyceniane w koszcie zamortyzowanym są klasyfikowane do drugiego poziomu hierarchii wartości godziwej.

Pożyczki zaklasyfikowane są do Poziomu 1 modelu utraty wartości na wszystkie prezentowane dni bilansowe. Wszystkie udzielone pożyczki na poszczególne dni bilansowe uznane zostały za instrumenty o niskim ryzyku kredytowym, w związku z czym odpis na oczekiwane straty kredytowe ujęty w ciągu danego okresu ogranicza się do 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych. Oczekiwana stratę kredytową wyliczono na podstawie prawdopodobieństwa niewypełnienia zobowiązania, profilu spłat uzgodnionego w umowie pożyczki i oceny odzysków z zabezpieczenia. Na poszczególne dni bilansowe wysokość odpisu z tyt. utraty wartości oraz jego zmiany w prezentowanych okresach były nieistotne kwotowo, stąd Spółka nie prezentuje ruchów na odpisie. Zwiększenie salda pożyczek w wyniku udzielenia nowych pożyczek nie przyczyniło się istotnie do zmiany wysokości odpisu z tyt. utraty wartości.

Pożyczkobiorca	Waluta pożyczki	Oprocentowanie	Termin spłaty	2022	2021
WTL 130 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	09.04.2025	2 345	3 561
KWE SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 3 p.p.	01.01.2032	3 177	2 991
WTL 50 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	14.10.2025	1 283	1 630
WTL 20 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	09.04.2025	1 389	1 230
FW GUMIENICE SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	17.12.2025	1 457	816
FW GUMIENICE SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	31.12.2025	-	412
ELEKTROWNIA DEPVPL 22 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	25.06.2025	1 281	1 200
SOLAR SERBY SP. Z O.O. (dawniej AZURYT INVESTMENTS 6 SP. Z O.O.)	PLN	WIBOR 3M + marża 3 p.p.	19.10.2023	1 534	1 147
WTL 270 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	11.08.2025	1 890	1 082
WTL 40 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	09.04.2025	707	774
WTL 150 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	09.04.2025	333	548
WTL 160 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	09.04.2025	1 354	488
WTL 120 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	09.04.2025	323	286
PARK SŁONECZNY CIECHANÓW SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	29.03.2025	243	219
WTL 80 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	09.04.2025	772	160
PARK LEWAŁD SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	05.12.2021	344	10
WTL 100 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	09.04.2025	10	2
WTL 140 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	09.04.2025	10	2
WTL 170 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	09.04.2025	407	2
WTL 210 SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	14.10.2025	8	1
GOALSCREEN HOLDINGS LIMITED	EUR	6%	02.12.2021	-	20 936
FARMA WIATROWA SZYBOWICE SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 3 p.p.	22.11.2024	3 358	2 269
PFELGEQUARTIER BETEILUNGSGS GMBH	EUR	4%	31.01.2022	3 849	3 995
CYRANKA SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	01.10.2024	4 558	2 568
FIRMA FRANKIEWICZ ENERGY SP. Z O.O.	PLN	6%	29.04.2022	-	1 262
PARK LEWAŁD SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	05.12.2021	-	13
PV KADŁUBIA 2 SP. Z O.O.	EUR	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	06.06.2026	2 387	-
PV SZCEPANÓW SP. Z O.O.	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	06.06.2026	973	-
DEVOZE	PLN	WIBOR 3M + marża 2,5p.p.	19.08.2024	331	-
Razem, w tym:				34 323	47 604
Długoterminowe				25 916	16 563
Krótkoterminowe				8 407	31 041

Zarząd nie identyfikuje przesłanek do istotnego odpisu z tytułu utraty wartości pożyczki dla PfelgeQuartier Beteiligungs, ponieważ pożyczka jest regularnie spłacana.

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

5.2. ZASADY ZARZĄDZANIA RYZYKIEM FINANSOWYM

Spółka w toku prowadzonej działalności narażona jest na następujące istotne rodzaje ryzyka finansowego: ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe, ryzyko stóp procentowych), ryzyko kredytowe oraz ryzyko płynności. Za ustalenie zasad zarządzania powyższymi ryzykami oraz ich weryfikację odpowiada Zarząd Spółki.

5.2.1. RYZYKO RYNKOWE – RYZYKO WALUTOWE

W ramach podstawowej działalności operacyjnej Spółka zawiera przede wszystkim kontrakty budowlane kwotowane w walucie krajowej (PLN), jedynie w segmencie „zagranica” kontrakty są denominowane w walutach obcych.

Niemniej, w odniesieniu do należności i zobowiązań wynikających z zawartych umów na zakupy materiałów, z tytułu których nastąpią płatności w EUR oraz w odniesieniu do udzielonych pożyczek denominowanych w EUR, Spółka narażona jest na ryzyko walutowe:

2022					
	Ekspozycja na ryzyko walutowe (tys. PLN)	Wpływ na sprawozdanie z wyniku w tys. PLN		Wpływ na pozostałe całkowite dochody w tys. PLN	
		zmiana kursu +10%	zmiana kursu -10%	zmiana kursu +10%	zmiana kursu -10%
Aktywa					
Nota 6.4. Należności z tytułu dostaw i usług	3 782	378	(378)	-	-
Nota 5.1.2. Aktywa finansowe - udzielone pożyczki	3 849	385	(385)	-	-
Zobowiązania					
Nota 6.8. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(1 309)	(131)	131	-	-
Nota 2.2. Zobowiązania z tytułu kontraktów budowlanych - kaucje	(387)	(39)	39	-	-
Wpływ razem					
Wpływ zmian kursów - aktywa i zobowiązania razem	5 935	593	(593)	-	-

2021					
	Ekspozycja na ryzyko walutowe (tys. PLN)	Wpływ na sprawozdanie z wyniku w tys. PLN		Wpływ na pozostałe całkowite dochody w tys. PLN	
		zmiana kursu +10%	zmiana kursu -10%	zmiana kursu +10%	zmiana kursu -10%
Aktywa					
Aktywa finansowe - udzielone pożyczki	24 929	2 493	(2 493)	-	-
Zobowiązania					
Nota 3.3.-3.5. Zadłużenie	(6 379)	(638)	638	-	-
Nota 6.8. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	(7 112)	(711)	711	-	-
Wpływ razem					
Wpływ zmian kursów - aktywa i zobowiązania razem	11 438	1 144	(1 144)	-	-

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

5.2.2. RYZYKO RYNKOWE – RYZYKO STÓP PROCENTOWYCH

Ryzyko stóp procentowych występuje głównie w związku z korzystaniem przez Spółkę z zadłużenia, tj. kredytów bankowych i pożyczek (nota 3.3.) oraz leasingu (nota 3.5.).

Ponadto Spółka lokuje wolne środki pieniężne częściowo w inwestycje o zmiennej stopie procentowej (lokaty) oraz może udzielać pożyczek w oparciu o zmienną stopę procentową.

Aktywa i zobowiązania oprocentowane według zmiennych stóp procentowych narażają Spółkę na ryzyko zmiany przepływów pieniężnych. Natomiast oprocentowane według stopy stałej (udzielane pożyczki) narażają Spółkę na ryzyko zmiany wartości godziwej, niemniej jednak ze względu na fakt, iż Spółka nie wycenia tych pozycji do wartości godziwej, wpływ ten nie jest odzwierciedlany w sprawozdaniu finansowym.

Spółka monitoruje stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej.

	2022			2021		
	Wartość bilansowa pozycji oprocentowana zmienną stopą procentową	Wpływ na sprawozdanie z wyniku		Wartość bilansowa pozycji oprocentowana zmienną stopą procentową	Wpływ na sprawozdanie z wyniku	
		+200 pb	-200 pb		+200 pb	-200 pb
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8 842	177	(177)	114 421	1 144	(1 144)
Aktywa finansowe - Udzielone pożyczki	-	-	-	-	-	-
Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	(59 631)	(1 193)	1 193	(3 100)	(31)	31
Zadłużenie z tytułu leasingu	(15 000)	(300)	300	(12 815)	(128)	128
Wpływ razem	(65 789)	(1 316)	1 316	98 506	985	(985)

W tabeli poniżej zaprezentowano pozycje oprocentowane stałą stopą procentową.

	2022	2021
	Wartość bilansowa pozycji niepodlegająca ryzyku rynkowemu	Wartość bilansowa pozycji niepodlegająca ryzyku rynkowemu
Aktywa finansowe - Udzielone pożyczki	34 323	47 604
Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	819	6 379
	35 142	53 983

5.2.3. RYZYKO KREDYTOWE

Aktywami finansowymi Spółki, narażonymi na ryzyko kredytowe są głównie pozycje wymienione w tabeli poniżej.

	2022	2021
Nota 3.8. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	8 842	114 421
Nota 3.8. Środki pieniężne na rachunkach VAT	12 997	27 160
Nota 5.1.2. Aktywa finansowe – udzielone pożyczki	34 323	47 604
Nota 6.4. Należności z tytułu dostaw i usług	103 984	118 749
Nota 2.2. Należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucje	974	787
Nota 2.3. Wycena kontraktów budowlanych - aktywa	245 156	119 333
Razem	406 276	428 054

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Spółka minimalizuje ryzyko kredytowe związane ze środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami poprzez dywersyfikację banków, z którymi zawierane są transakcje lokacyjne. Spółka współpracuje z instytucjami finansowymi o wysokiej wiarygodności, zgodnie z informacjami w tabeli poniżej. Na poszczególne dni sprawozdawcze występuje znaczna koncentracja ryzyka kredytowego – informacja o wielkości salda środków pieniężnych zgromadzonych w jednej instytucji finansowej przedstawiona jest poniżej.

Podział salda środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wg ratingu kredytowego przedstawiono w tabeli poniżej. Rating AA-, A-, BBB+, BBB wg Euro Rating to poziom inwestycyjny. Rating BB+, BB jest poza poziomem inwestycyjnym nie mniej jednak kwota środków pieniężnych w tych instytucjach jest marginalna.

Według agencji ratingowej Euro Rating

Banki o ratingu A-
Banki o ratingu BBB+
Banki o ratingu BBB
Banki o ratingu BB+

2022	2021
41,8%	41,8%
10,7%	10,7%
47,4%	47,4%
0,1%	0,1%
100,0%	100,0%

Na 31 grudnia 2022 r. wartość aktywów pieniężnych i ich ekwiwalentów ulokowana w jednej instytucji finansowej stanowiła około 47% całego salda.

Całe saldo środków pieniężnych i ekwiwalentów na poszczególne dni bilansowe zaliczone jest do Poziomu 1 modelu utraty wartości (tj. salda, dla których ryzyko kredytowe nie wzrosło znacząco od początkowego ujęcia lub ma niskie ryzyko kredytowe).

Odpisy z tytułu utraty wartości środków pieniężnych i ekwiwalentów ustalono indywidualnie dla każdego salda dotyczącego danej instytucji finansowej. Do oceny ryzyka kredytowego użyto zewnętrzne ratingi banków oraz publicznie dostępne informacje dotyczące wskaźników niewypłacenia zobowiązania dla danego ratingu ustalone przez Euro Rating. Analiza wykazała, iż aktywa te mają niskie ryzyko kredytowe na dzień sprawozdawczy. Spółka skorzystała z uproszczenia dozwolonego przez standard i odpis z tytułu utraty wartości ustalono na podstawie 12-miesięcznych strat kredytowych. Kalkulacja odpisu wykazała nieistotną kwotę odpisu z tytułu utraty wartości we wszystkich prezentowanych okresach, stąd Spółka nie prezentuje ruchów na tym odpisie.

Należności z tytułu dostaw i usług oraz aktywa z tytułu kontraktów budowlanych

W celu ochrony przed ryzykiem kredytowym wynikającym z należności związanych z realizacją kontraktów budowlanych (tj. należności z tytułu dostaw i usług, należności z tytułu kontraktów budowlanych – kaucji oraz z aktywów kontraktowych z tytułu wyceny kontraktów budowlanych), każdy kontrahent przed podpisaniem umowy jest oceniany pod kątem możliwości wywiązania się ze zobowiązań finansowych. Ponadto, w umowach z inwestorami zawierane są klauzule przewidujące prawo do wstrzymania realizacji robót, jeżeli występuje opóźnienie w przekazaniu należności za wykonane usługi. W miarę możliwości tworzy się również zapisy umowne warunkujące dokonywanie płatności podwykonawcom od wpływu środków od inwestora.

W Spółce nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego związana z należnościami z tytułu dostaw i usług oraz należnościami z tytułu kontraktów budowlanych – kaucji oraz z aktywów kontraktowych z tytułu wyceny kontraktów budowlanych.

5. INSTRUMENTY FINANSOWE I ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

5.2.4. RYZYKO PŁYNNOŚCI

W celu ograniczenia ryzyka utraty płynności, Spółka utrzymuje odpowiednią ilość środków pieniężnych, a także zawiera umowy o linie kredytowe, które służą jako dodatkowe zabezpieczenie płynności. Do finansowania zakupów inwestycyjnych Spółka wykorzystuje środki własne, długoterminowe kredyty lub długoterminowe umowy leasingu, zapewniając odpowiednią trwałość struktury finansowania dla tego rodzaju aktywów.

Spółka stosuje politykę ograniczającą zaangażowanie kredytowe wobec poszczególnych instytucji.

Zarządzanie płynnością wspomagane jest obowiązującym systemem raportowania prognoz płynności przez Spółkę.

Tabele poniżej przedstawiają zobowiązania finansowe Spółki według daty zapadalności na podstawie umownych niezdykontowanych płatności:

	2022					
	Poniżej 3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem przepływy niezdykontowane	Wartości bilansowe
Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	13 011	46 746	2 213	-	61 970	60 452
Zadłużenie z tytułu leasingu	1 595	5 155	11 353	2 465	20 568	14 997
Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	10 502	3 808	11 178	5 744	31 232	27 043
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	126 307	3 310	-	-	129 617	129 617
Razem	151 415	59 019	24 744	8 209	243 387	232 109

	2021					
	Poniżej 3 miesięcy	3-12 miesięcy	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem przepływy niezdykontowane	Wartości bilansowe
Zadłużenie z tytułu kredytów i pożyczek	235	7 072	2 482	-	9 789	9 478
Zadłużenie z tytułu leasingu	1 225	3 415	7 243	5 240	17 123	12 816
Zobowiązania wobec podwykonawców - kaucje	8 635	5 670	8 078	5 115	27 498	25 789
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	106 926	-	-	-	106 926	106 926
Razem	117 021	16 157	17 803	10 355	161 336	155 009

6. NOTY POZOSTAŁE

6.1. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Najistotniejsze pozycje rzeczowych aktywów trwałych stanowią środki transportu oraz urządzenia techniczne i maszyny związane przede wszystkim z budownictwem infrastruktury drogowej oraz infrastruktury farm wiatrowych i fotowoltaicznych. Poza tym Spółka posiada również budynki i budowle oraz grunty.

Rzeczowe aktywa trwałe wycenia się w cenie nabycia/kosztu wytworzenia pomniejszonych o umorzenie oraz wszelkie odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Spółka w przypadku zidentyfikowania przesłanek do możliwości wystąpienia utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych przeprowadza test na utratę wartości w oparciu o oszacowanie wartości odzyskiwalnej danego aktywa trwałego. Wartość odzyskiwalna jest określana jako wyższa z dwóch: wartość, jaka jest możliwa do uzyskania przy sprzedaży danego aktywa trwałego pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa kalkulowana w oparciu o zdyskontowane przepływy pieniężne, które zostaną wypracowane przez dane aktywo trwałe lub zespół aktywów (ośrodek wypracowujący środki pieniężne), jeżeli dany składnik aktywów nie generuje niezależnie wpływów pieniężnych.

W wartości początkowej rzeczowych aktywów trwałych Spółka ujmuje ich cenę nabycia powiększoną o wszystkie koszty bezpośrednio związane z zakupem i przystosowaniem składnika majątku do stanu zdatnego do używania. Do wartości początkowej zalicza się również koszt części zamiennych maszyn i urządzeń w momencie poniesienia, jeśli spełnione są kryteria rozpoznania, tj. Spółka oczekuje, że części zamienne będą wykorzystywane przez okres dłuższy niż jeden rok i jest możliwe ich przypisanie do konkretnej pozycji rzeczowych aktywów trwałych.

Koszty poniesione po dacie oddania środka trwałego do używania, takie jak koszty konserwacji i napraw, ujmowane są w wyniku finansowym w momencie poniesienia.

Spółka corocznie dokonuje weryfikacji wartości końcowej, okresu użytkowania oraz metody amortyzacji składników rzeczowych aktywów trwałych. Weryfikacje przeprowadzone na 31 grudnia 2022 oraz 31 grudnia 2021 nie skutkowały zmianą pozostałych szacowanych okresów użytkowania, metod amortyzacji czy wartości końcowych środków trwałych.

Stawki amortyzacji wynoszą według poszczególnych klas środków trwałych (w tym również prawa do użytkowania aktywów należących do danej kategorii):

- Budynki i budowle – 2% - 4,5%
- Urządzenia techniczne i maszyny – 6% - 30%
- Środki transportu – 12,5% - 20%
- Pozostałe – 10% - 33%
- Grunty nie podlegają amortyzacji.

Prawa do użytkowania aktywów są amortyzowane przez okres odzwierciedlający czas, na jaki zawarto umowy. Dla posiadanych przez Spółkę środków trwałych w leasingu, stawki amortyzacji są zbieżne ze stawkami amortyzacji dla własnych aktywów należących do tej samej kategorii, gdyż okres leasingu odpowiada okresowi ekonomicznej użyteczności danego aktywa (uwzględniając opcje przedłużenia) lub umowa zawiera opcję nabycia składnika aktywów i jest rozsądnie pewne iż Spółka z tej opcji skorzysta.

Środki trwałe w budowie wycenia się w wysokości poniesionych kosztów bezpośrednio związanych z nabyciem lub wytworzeniem, w tym kosztów finansowania, pomniejszonych o odpisy z tytułu utraty wartości. Środki trwałe w budowie nie są amortyzowane do momentu zakończenia ich budowy.

6. NOTY POZOSTAŁE

Polityka rachunkowości dotycząca leasingu stosowana od 1 stycznia 2019 roku:

Leasingi ujmowane są jako aktywa z tytułu prawa do użytkowania i zobowiązania do zapłaty za te prawa w dniu, w którym leasingowane aktywa dostępne są do użytkowania przez Spółkę. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania zaprezentowano w notcie 6.1.

W dacie rozpoczęcia leasingu, zobowiązania leasingowe wyceniane są w kwocie równej bieżącej wartości następujących płatności leasingowych za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów w okresie leasingu:

- stałe płatności (w tym zasadniczo stałe płatności), pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe;
- zmienne opłaty leasingowe, które zależą od indeksu lub stawki;
- kwoty, których zapłaty przez leasingobiorcę oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej;
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że leasingobiorca skorzysta z tej opcji;
- kary pieniężne za wypowiedzenie leasingu, jeżeli w warunkach leasingu przewidziano, że leasingobiorca może skorzystać z opcji wypowiedzenia leasingu.

Opłaty leasingowe są dyskontowane przy użyciu stopy procentowej leasingu, jeśli stopę tę można z łatwością ustalić, lub krańcowej stopy oprocentowania długu leasingobiorcy.

Każda opłata leasingowa jest alokowana pomiędzy zobowiązanie a koszt finansowy. Po początkowym ujęciu, zobowiązania leasingowe są wyceniane przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartości bilansowe zobowiązań są aktualizowane w celu odzwierciedlenia zmiany w zakresie szacunku okresu leasingu, opcji wykupu, zmiany w opłatach leasingowych i gwarantowanej wartości końcowej oraz modyfikacji umowy leasingu.

Okres leasingu to nieodwołalny okres leasingu; okresy objęte opcją przedłużenia i wcześniejszego zakończenia leasingu są uwzględnione w okresie leasingu, jeśli istnieje rozsądna pewność, że leasing będzie przedłużony lub umowa nie zostanie wcześniej zakończona.

Na dzień bilansowy Spółka posiadała następujące grupy rzeczowych aktywów trwałych z uwzględnieniem prawa do użytkowania aktywów:

Grupa rzeczowych aktywów trwałych	2022			2021		
	Wartość brutto	Umorzenie i odpisy aktualizujące	Wartość netto	Wartość brutto	Umorzenie i odpisy aktualizujące	Wartość netto
Grunty (w tym prawo wieczystego użytkowania gruntu)	8 248	871	7 377	8 248	695	7 553
w tym leasing	3 787	871	2 916	3 787	695	3 092
Budynki i budowle	2 900	1 542	1 358	1 700	1 437	263
Urządzenia techniczne i maszyny	33 958	26 344	7 614	33 845	23 739	10 106
w tym leasing	9 696	5 779	3 917	10 033	4 451	5 582
Środki transportu	27 615	15 116	12 499	20 676	12 251	8 425
w tym leasing	15 808	4 152	11 656	10 995	3 644	7 351
Inne środki trwałe	1 256	788	468	879	742	137
Środki trwałe w budowie	60	-	60	68	-	68
Pozostałe	2 133	630	1 503	1 116	503	613
Razem	76 170	45 291	30 879	66 532	39 367	27 165

6. NOTY POZOSTAŁE

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Wartości niematerialne i prawne	Razem
Wartość netto na 1 stycznia 2021 r.	7 729	323	11 667	6 537	146	82	698	27 182
Zwiększenia:								
Zakup	-	-	915	6	42	34	15	1 012
Leasing	-	-	1 220	4 482	-	-	-	5 702
Pozostałe, w tym korekty reklasifikacyjne	-	58	-	1	-	(40)	(18)	1
Zmniejszenia:								
Amortyzacja	176	118	3 596	2 451	51	-	90	6 482
Sprzedaż oraz likwidacja	-	-	100	150	-	-	-	250
Przemieszczenia wewnętrzne	-	-	-	-	-	8	(8)	-
Wartość netto na 31 grudnia 2021 r.	7 553	263	10 106	8 425	137	68	613	27 165
Wartość netto na 1 stycznia 2022 r.	7 553	263	10 106	8 425	137	68	613	27 165
Zwiększenia:								
Zakup	-	-	943	21	329	60	1 025	2 378
Leasing	-	1 214	156	7 694	-	-	-	9 064
Przyjęcie środków trwałych	-	-	-	-	68	(68)	-	-
Zmniejszenia:								
Amortyzacja	176	119	3 591	3 641	66	-	127	7 720
Pozostałe	-	-	-	-	-	-	8	8
Wartość netto na 31 grudnia 2022 r.	7 377	1 358	7 614	12 499	468	60	1 503	30 879

Amortyzacja

Koszty ogólnego zarządu

Koszty wytworzenia sprzedanych produktów i usług

Razem

2022	2021
927	566
6 793	5 916
7 720	6 482

Prawo do użytkowania aktywów w leasingu, zobowiązania leasingowe

Przyjęto następujące uproszczenia dozwolone przez MSSF 16:

- nie aktywuje się umów leasingowych w odniesieniu do aktywów niskocennych (poniżej 15 tys. zł),
- pomija się umowy, które ulegną rozwiązaniu w ciągu bieżącego roku,

Spółka nie zawierała w trakcie okresów, którego dotyczą sprawozdania umów leasingu na okres krótszy niż 12 m-cy. Zawierane umowy leasingu nie posiadały elementu zmiennego wynagrodzenia dla leasingodawcy.

Opłaty związane z wszystkimi leasingami krótkoterminowymi i leasingami niskocennych aktywów są ujmowane liniowo jako koszt w wyniku finansowym.

6. NOTY POZOSTAŁE

Dane dotyczące zastosowania MSSF 16 zaprezentowano w poniższych tabelach.

	Grunty	Budynki i budowle	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	RAZEM
Wartość netto na dzień 01.01.2021	3 269	-	6 311	5 294	14 874
Zwiększenie z tytułu przyjęcia w leasing	-	-	1 220	4 482	5 702
Zwiększenie z tytułu nakładów na rzeczowe aktywa trwałe w budowie oraz zaliczek na rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	1	1
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania - z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	-	(180)	(844)	(1 024)
Amortyzacja	(176)	-	(1 770)	(1 581)	(3 527)
Wartość netto na dzień 31.12.2021	3 093	-	5 581	7 352	16 025
Wartość netto na dzień 01.01.2022	3 093	-	5 581	7 351	16 025
Zwiększenie z tytułu przyjęcia w leasing	-	1 214	156	7 695	9 065
Zmniejszenie wynikające z przekwalifikowania - z prawa do użytkowania aktywów w leasingu na rzeczowe aktywa trwałe	-	-	-	(745)	(745)
Amortyzacja	(176)	-	(1 821)	(2 645)	(4 642)
Wartość netto na dzień 31.12.2022	2 917	1 214	3 916	11 656	19 703

6.1.1.KWOTY ZOBOWIĄZAŃ UMOWNYCH ZACIĄGNIĘTYCH W CELU NABYCIA RZECZOWYCH AKTYWÓW TRWAŁYCH

Na dzień 31 grudnia 2022 r. oraz na 31 grudnia 2021 r. Spółka nie posiadała umownych zobowiązań związanych z umowami zakupu aktywów trwałych oraz zawartych umów leasingu co do których okres leasingu jeszcze się nie rozpoczął i nie zostały wykazane w zobowiązaniach leasingowych w tym zakresie.

6.2. UTRATA WARTOŚCI AKTYWÓW TRWAŁYCH

Grupa przeprowadza testy na utratę wartości aktywów trwałych jeżeli zachodzą przesłanki utraty wartości oraz dodatkowo co najmniej raz w roku dla wartości firmy. Wartość odzyskiwaną ustala się na najniższym możliwym poziomie, tj. dla pojedynczego składnika aktywów lub na poziomie ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do której dany składnik aktywów należy.

Utrata wartości rzeczowych aktywów trwałych

Na każdy dzień bilansowy ocenia się, czy istnieją obiektywne przesłanki wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości składnika bądź grupy rzeczowych aktywów trwałych. Jeśli przesłanki takie istnieją, ustala się szacowaną możliwą do odzyskania wartość składnika (wartość odzyskiwalną) i dokonuje odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości, w kwocie równej różnicy między wartością możliwą do odzyskania i wartością bilansową. Wartość odzyskiwalna to wyższa z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty doprowadzenia do sprzedaży i wartości użytkowej. Strata wynikająca z utraty wartości jest ujmowana w rachunku zysków i strat. Na każdy dzień bilansowy Spółka ocenia również czy występują przesłanki wskazujące na to, że ujęty w poprzednich okresach odpis aktualizujący z tytułu trwałej utraty wartości powinien być zmniejszony lub całkowicie odwrócony.

Utrata wartości firmy

Wartość firmy podlega testowi na utratę wartości przynajmniej raz w roku. Ewentualna utrata wartości rozpoznawana jest od razu jako pomniejszenie wartości firmy i odnoszona w rachunek wyników, dodatkowo nie podlega odwróceniu w kolejnych okresach sprawozdawczych.

W celu przeprowadzenia testu pod kątem możliwej utraty wartości, wartość firmy alokowana jest do ośrodków wypracowujących środki pieniężne. W przypadku zbycia działalności wchodzącej w skład ośrodka wypracowującego środki pieniężne, do którego została przypisana wartość firmy, odnosząca się do zbytej działalności wartość firmy uwzględnia się w wartości bilansowej przy ustalaniu zysku lub straty z tytułu zbycia.

Utrata wartości aktywów trwałych

Spółka nie zidentyfikowała czynników, które mogłyby wskazywać na przesłanki do utraty wartości aktywów trwałych, w związku z czym, na 31 grudnia 2022 r. nie przeprowadzono testu na utratę wartości.

6.3. ZAPASY

W ramach poszczególnych grup zapasów ujmowane są głównie następujące pozycje:

- Materiały: elementy składowane w miejscach magazynowania przeznaczone do wykorzystania w procesach produkcyjnych, zwłaszcza do zużycia w działalności budowlanej;
- Produkcja w toku
- Produkty gotowe
- Projekty OZE

Materiały wycenia się w cenie nabycia, a ich rozchód przy zastosowaniu metody „pierwsze weszło-pierwsze wyszło”. Produkcję w toku oraz wyroby gotowe wycenia się w wysokości kosztu bezpośrednich materiałów i robocizny, wraz z odpowiednim narzutem pośrednich kosztów produkcji, ustalonym przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych, z wyłączeniem kosztów finansowania zewnętrznego. Na dzień bilansowy zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia i ceny sprzedaży netto.

Do materiałów Spółka zalicza składowane na terenach budów składniki zapasów o ogólnym przeznaczeniu, niskim stopniu przetworzenia, które mogą w prosty sposób oraz bez ponoszenia istotnych kosztów zostać wykorzystane dla innych kontraktów lub sprzedane (w przypadku, gdy okażą się niepotrzebne do realizacji danego kontraktu). Składnikami zapasów nie są natomiast elementy składowane na terenach budów o przeznaczeniu specyficznym dla danej budowy lub przetworzone we własnym zakresie lub przez podwykonawcę, takie co do których nie jest pewne, iż w prosty sposób mogą zostać wykorzystane dla innych kontraktów lub sprzedane. Takie pozycje odnoszone są bezpośrednio w koszt kontraktu i włączane są tym samym do wyceny kontraktu według stopnia zaawansowania (szczegóły opisano w notcie 2.).

Jako projekty OZE Grupa identyfikuje osobną kategorię produktów gotowych, którymi są rozwijane we własnym zakresie projekty farm wiatrowych i fotowoltaicznych. Projekty OZE wyceniane są według niższej z dwóch wartości - kosztu wytworzenia i możliwej ceny do uzyskania ze sprzedaży netto. Cena sprzedaży netto jest to szacowana cena sprzedaży oceniana przez Zarząd na podstawie danych rynkowych.

6. NOTY POZOSTAŁE

	2022	2021
Materiały	25 388	24 473
Produkcja w toku	233	-
Produkty gotowe	111	250
Towary	-	93
Wartość brutto zapasów	25 732	24 816
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	129	129
Wartość netto zapasów	25 603	24 687

6.4. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ NALEŻNOŚCI POZOSTAŁE

Do należności z tytułu dostaw i usług oraz należności pozostałych Spółka zalicza przede wszystkim należności z tytułu dostaw i usług od podmiotów niepowiązanych (głównie z tytułu wystawionych faktur wynikających z realizacji przez Spółkę kontraktów budowlanych) oraz należności budżetowe, w tym należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych oraz z tytułu podatku od towarów i usług.

Należności z tytułu dostaw i usług, których termin zapadalności wynosi zazwyczaj od 30 do 180 dni, ujmowane są w wartości nominalnej, tj. według kwot pierwotnie zafakturowanych. Należności z tytułu dostaw i usług utrzymywane są w celu ściągnięcia oraz spełniają test SPPI, w związku z tym na dzień bilansowy pozycje te wyceniane są według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem odpisu aktualizującego wyliczonego przy zastosowaniu modelu strat oczekiwanych.

6. NOTY POZOSTAŁE

MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty dla aktywów finansowych, niezależnie od tego czy wystąpiły, czy też nie, przesłanki na utratę wartości. W przypadku należności handlowych, Spółka stosuje podejście uproszczone i wycenia odpisy z tytułu utraty wartości w wysokości strat kredytowych oczekiwanych w całym okresie życia należności, od momentu początkowego ujęcia należności. Dla należności handlowych, które w oparciu o przeprowadzoną analizę portfelową zostały ocenione jako należności, które nie utraciły wartości, oszacowanie ewentualnych odpisów aktualizacyjnych jest oparte na wykorzystaniu matrycy odpisów, w której odpisy oblicza się dla należności handlowych zaliczonych do różnych przedziałów wiekowych (okresów przeterminowania), przy zastosowaniu współczynnika niewypełnienia zobowiązania. Współczynnik niewypełnienia zobowiązania ustala się w oparciu o dane historyczne (wyliczone na bazie ostatnich 5 lat), skorygowane o wpływ przyszłych czynników.

W analogiczny sposób Spółka kalkuluje odpisy z tytułu oczekiwanych strat kredytowych dla należności z tytułu kaucji oraz aktywów z tytułu kontraktów budowlanych; salda w odniesieniu do których termin płatności nie upłynął zaliczane są do przedziału „nieprzeterminowane” w matrycy odpisów, a odpis liczony jest przy uwzględnieniu współczynnika nieściągalności dla należności nieprzeterminowanych.

Dla należności handlowych, dla których istnieją przesłanki do utraty wartości (np. należności sporne), utworzono specyficzne dodatkowe odpisy w zależności od indywidualnej oceny ich odzyskiwalności.

W przypadku, gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny (dotyczy należności z tytułu kaucji), wartość należności jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej brutto, odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza w czasie. Jeżeli zastosowana została metoda polegająca na dyskontowaniu, zwiększenie należności w związku z upływem czasu jest ujmowane jako przychody finansowe.

	2022			2021		
	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto	Wartość brutto	Odpis	Wartość netto
Należności z tytułu dostaw i usług	106 093	2 109	103 984	122 956	4 207	118 749
Należności z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych	14 819	-	14 819	1 745	-	1 745
Pozostałe należności budżetowe	4 388	-	4 388	31	-	31
Pozostałe należności	1 109	-	1 109	768	-	768
Razem	126 409	2 109	124 300	125 500	4 207	121 293

Zmiany odpisu aktualizującego wartość należności z tytułu dostaw i usług zaprezentowano w tabeli poniżej:

	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2022	Za okres 12 miesięcy zakończony 31-12-2021
Odpisy aktualizujące na początek okresu	4 206	3 404
Utworzenie/(odwrócenie) odpisów indywidualnych	(2 245)	-
Utworzenie/(odwrócenie) odpisów wg matrycy odpisów	148	973
Wykorzystanie odpisów indywidualnych	-	(170)
Odpisy aktualizujące na koniec okresu, w tym	2 109	4 207
Odpis wyliczony na bazie matrycy	1 263	1 115
Odpis indywidualny	846	3 092
Razem	2 109	4 207

Główna należność odzyskana została od spółki ADV POR PROPERTY INVESTMENT. Skuteczna egzekucja należności objętych 100% odpisem została przez spółkę odzyskana – należność główna 2 228 tys. zł oraz kaucje w wysokości – 439 tys. zł.

6. NOTY POZOSTAŁE

6.5. POZOSTAŁE AKTYWA

Pozycja Ubezpieczenia to przedpłaty dokonywane przez Spółkę z tytułu umów ubezpieczeń dotyczących przyszłych okresów sprawozdawczych. Ujmowane są one w ramach rachunku wyników stosownie do upływu czasu.

W pozycji Przedpłaty Spółka ujmuje kwoty uiszczone na poczet zawartych umów przedwstępnych nabycia udziałów w Spółkach, niespełniające definicji derywatów zgodnie z MSSF 9.

Przedpłaty
Ubezpieczenia
Pozostałe
Razem

2022	2021
794	6 739
694	728
338	65
1 826	7 532

6.6. REZERWY

Rezerwy obejmują głównie rezerwy na naprawy gwarancyjne, rezerwy na świadczenia pracownicze i świadczenia po okresie zatrudnienia oraz rezerwy na sprawy sądowe i sporne.

Rezerwy na naprawy gwarancyjne

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych wynikają z udzielania przez Spółkę gwarancji na świadczone usługi budowlane. Rezerwę tworzy się w wysokości ustalonej wskaźnikiem procentowym będącym ilorazem historycznie poniesionych kosztów na naprawy gwarancyjne oraz historycznie ujętych przychodów z tytułu realizacji kontraktów budowlanych. Koszty rezerwy na naprawy gwarancyjne ujmuje się w kosztach sprzedanych usług. W przypadku usług innych niż usługi budowlane, głównie usług serwisowych, rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych tworzy się na podstawie danych historycznych oraz wiarygodnego szacunku kwoty obowiązku z tego tytułu. Założenia zastosowane do obliczenia rezerwy na naprawy gwarancyjne na 31 grudnia 2022 r. zostały oparte na ewidencji napraw gwarancyjnych w latach 2018-2022 i odpowiednio na 31 grudnia 2021 r. – 2017– 2021.

Rezerwa na świadczenia po okresie zatrudnienia

Do grupy tej zalicza się rezerwy na odprawy emerytalne i rentowe, do wypłaty których Spółka zobowiązana jest zgodnie z przepisami prawa oraz regulaminem wynagradzania. Wysokość rezerwy ustalana jest w wartości bieżącej przy zastosowaniu technik aktuarnych, wymagających przyjęcia pewnych założeń. Założenia niezbędne do wyceny obejmują wysokość stóp dyskontowych, prognozowanych stóp zwrotu z aktywów oraz prognozowanych podwyżek wynagrodzeń. Ze względu na złożoność wyceny, przyjęte założenia, a także swój długoterminowy charakter, zobowiązania z tytułu wyżej wymienionych świadczeń są bardzo wrażliwe na zmiany założeń. Wszystkie powyższe założenia są weryfikowane oraz aktualizowane na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Rezerwy na sprawy sądowe i sporne

Szczegółowej analizy potencjalnych ryzyk związanych z prowadzonymi sprawami sądowymi, podejmowania decyzji o konieczności ujęcia skutków tych postępowań w sprawozdaniu finansowym Spółki oraz wysokości rezerwy dokonują departamenty prawne oraz Zarząd.

6. NOTY POZOSTAŁE

Rezerwy w podziale na grupy zaprezentowane zostały w poniższej tabeli:

	Rezerwy na naprawy gwarancyjne	Rezerwy na świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	Inne	Razem
Stan na 01.01.2021	2 138	492	-	2 630
Zwiększenie	2 662	51	-	2 713
Stan na 31.12.2021	4 800	543	-	5 343
długoterminowe	4 800	543	-	5 343
Stan na 01.01.2022	4 800	543	-	5 343
Zwiększenie	-	-	793	793
Rozwiązanie	250	119	-	369
Stan na 31.12.2022	4 550	424	793	5 767
krótkoterminowe	-	-	793	793
długoterminowe	4 550	424	-	4 974

6.7. SPRAWY SPORNE

Na dzień bilansowy Spółka uczestniczy w postępowaniach sądowych, zarówno jako strona pozwana i pozywająca. Stan spraw o istotnym znaczeniu:

Wierzyciel: ONDE S.A. Dłużnik: PflegeQuartier Beteiligungs GmbH Poręczyciel: Andreas Skoberne Wartość przedmiotu sporu: 870 000,00 EUR	W dniu 17 stycznia 2018r. doszło do zawarcia umowy pożyczki z Dłużnikiem kwoty 750 000,00 EUR. Zgodnie z treścią umowy cała należność winna zostać zwrócona najpóźniej do 31 stycznia 2020 roku. W grudniu 2021 roku podjęto próbę polubownego zakończenia sporu, zostało wystosowane wezwanie do zapłaty. Dłużnik nie dokonał zapłaty należności w jakiegokolwiek części. Sprawa została przekazana do prowadzenia przez zewnętrzną Kancelarię na terenie Niemiec. W dniu 14 lutego 2022 roku zostało skierowane ponownie ostateczne przedsądowe wezwanie do zapłaty wystosowane przez pełnomocnika, z wyznaczonym terminem płatności do 25 lutego 2022 roku. Na skutek braku dokonania płatności w dniu 1 marca 2022 roku został złożony wniosek o wszczęcie postępowania upominawczego przeciwko poręczycielowi, który złożył sprzeciw. Na skutek powyższego sprawa została przekazana do Sądu Landgericht w Dortmundzie. Pozew o zapłatę przeciwko poręczycielowi został złożony do w/w sądu w dniu 23 maja 2022r. Sąd wszczął pisemne postępowanie przygotowawcze. Pozwany nie zajął stanowiska w sprawie. W lipcu 2022r. Landgericht w Dortmundzie wydał wyrok zaoczny przeciwko Poręczycielowi, który się od niego nie odwołał. Wobec Dłużnika toczą się następujące postępowania egzekucyjne: o zajęcie akcji Spółki Wohnvoll AG; zajęcie udziałów w PflegeQuartier Düren GmbH, zajęcie rachunku bankowego Dłużnika. Dłużnik dokonał w grudniu 2022r. zapłaty na konto Komornika prowadzącego sprawę egzekucyjną zapłaty w wysokości 100 000,00 EUR, na rzecz Wierzyciela Komornik dokonał po potrąceniu kosztów postępowania egzekucyjnego wpłaty w dniu 5 grudnia 2022r. w wysokości 99 961,11 EUR. Wobec Poręczyciela wszczęto postępowanie egzekucyjne na podstawie wykonalnego wyroku zaocznego.	Brak odpisu należności	Brak odpisu należności
---	--	------------------------	------------------------

6. NOTY POZOSTAŁE

6.8. ZOBOWIĄZANIA Z TYTUŁU DOSTAW I USŁUG ORAZ ZOBOWIĄZANIA POZOSTAŁE

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz zobowiązania pozostałe obejmują przede wszystkim zobowiązania z tytułu dostaw i usług od podmiotów niepowiązanych, otrzymane zaliczki, zobowiązania z tytułu wynagrodzeń oraz zobowiązania z tytułu podatków.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług ujmują się początkowo w wartości godziwej (odpowiadającej wartości nominalnej), a na dzień bilansowy wycenia według zamortyzowanego kosztu.

Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń ujmują się w wartości należnej za wykonaną pracę, naliczonej zgodnie z zawartymi umowami.

Zobowiązania z tytułu podatków (w tym podatku od towarów i usług, podatku dochodowego od osób prawnych, podatku dochodowego od osób fizycznych) ujmują się w wysokości kwoty wymagającej zapłaty przez Spółkę zgodnie z obowiązującymi i mającymi zastosowanie przepisami.

Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

Do grupy tej zalicza się rezerwy na niewykorzystane urlopy. Kalkulowane są one w oparciu o zestawienie niewykorzystanych dni urlopu na dany dzień bilansowy w podziale na poszczególnych pracowników oraz ich dzienne wynagrodzenie brutto powiększone o narzuty ZUS pracodawcy.

	2022	2021
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	129 617	106 926
w tym od podmiotów powiązanych	3 999	3 553
Zobowiązania budżetowe z tytułu:	4 024	9 350
podatku od towarów i usług	-	4 967
podatku dochodowego od osób fizycznych	649	1 010
ZUS	3 273	3 282
PFRON	69	48
PPK	31	42
inne	2	1
Pozostałe zobowiązania	8 654	8 821
z tytułu wynagrodzeń	2 937	2 266
rozliczenia międzyokresowe kosztów	937	-
krótkoterminowe zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	3 918	5 932
inne	862	623
Razem	142 295	125 097

6.9. WYJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

Uzgodnienie zmiany stanu kapitału obrotowego za okres sprawozdawczy oraz analogiczny okres roku poprzedniego:

	Zmiana stanu w sprawozdaniu przepływów pieniężnych 2022	Zmiana stanu w sprawozdaniu przepływów pieniężnych 2021
Zmiana stanu rezerw	424	2 712
Zmiana stanu zapasów	(917)	(5 616)
Zmiana stanu należności	38 209	(15 632)
Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	14 204	(30 929)
Zmiana stanu pozostałych aktywów	6 643	(7 223)
Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu kontraktów	(144 809)	(130 502)
Zmiana stanu kapitału obrotowego	(86 246)	(187 190)

6. NOTY POZOSTAŁE

Istotne różnice w zmianie stanu kapitału obrotowego w ujęciu memoriałowym i kasowym są przede wszystkim związane z kompensatami rozrachunków publiczno-prawnych, kosztami IPO alokowanymi w kapitałach oraz zmianą stanu środków pieniężnych o ograniczonej możliwości dysponowania.

Pozostałe korekty niepieniężne za okres sprawozdawczy oraz analogiczny okres roku poprzedniego:

	Pozostałe korekty niepieniężne w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych 2022	Pozostałe korekty niepieniężne w sprawozdaniu z przepływów pieniężnych 2021
Płatności w formie akcji	-	28 343
Kompensata pożyczki	(6 366)	-
Pozostałe	(232)	(180)
Pozostałe korekty niepieniężne	(6 598)	28 163

6.10. STRUKTURA GRUPY

Udziały, akcje w jednostkach zależnych i współzależnych

Udziały, akcje w jednostkach zależnych i współzależnych wykazywane są według kosztu historycznego, pomniejszonego o utworzone odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Utrata wartości niefinansowych aktywów trwałych

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka ocenia, czy istnieją jakiekolwiek przesłanki wskazujące na to, że mogła nastąpić utrata wartości któregoś ze składników aktywów. W razie stwierdzenia, że przesłanki takie zachodzą, lub w razie konieczności przeprowadzenia corocznego testu sprawdzającego, czy nastąpiła utrata wartości, Spółka dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego składnika aktywów.

Wartość odzyskiwalna składnika aktywów odpowiada wartości godziwej tego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, zależnie od tego, która z nich jest wyższa. Wartość tę ustala się dla poszczególnych aktywów, chyba że dany składnik aktywów nie generuje samodzielnie wpływów pieniężnych, które w większości są niezależne od tych, które są generowane przez inne aktywa lub grupy aktywów. Jeśli wartość bilansowa składnika aktywów jest wyższa niż jego wartość odzyskiwalna, ma miejsce utrata wartości i dokonuje się wówczas odpisu do ustalonej wartości odzyskiwalnej.

Przy szacowaniu wartości użytkowej prognozowane przepływy pieniężne są dyskontowane do ich wartości bieżącej przy zastosowaniu stopy dyskontowej przed uwzględnieniem skutków opodatkowania, która odzwierciedla bieżące rynkowe oszacowanie wartości pieniądza w czasie oraz ryzyko typowe dla danego składnika aktywów. Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości niefinansowych składników majątkowych używanych w działalności ujmują się jako pozostałe koszty.

6. NOTY POZOSTAŁE

Struktura Grupy

Na dzień 31 grudnia 2022 roku w skład Grupy wchodzi Jednostka dominująca ONDE S.A. oraz jednostki zależne, konsolidowane metodą pełną i metodą praw własności.

Lp	Nazwa jednostki	Siedziba	Zakres działalności	Udział Jednostki Dominującej w kapitale (równy posiadanym prawom głosu)	Wartość udziałów ONDE (w tys. PLN)	Udział Jednostki Dominującej w kapitale (równy posiadanym prawom głosu)	Wartość udziałów ONDE (w tys. PLN)
				31.12.2022	31.12.2022	31.12.2021	31.12.2021
Udziały posiadane bezpośrednio							
1	WTL 20 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	315	100,00%	315
2	WTL 40 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	330	100,00%	330
3	WTL 80 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	165	100,00%	165
4	WTL 100 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	255	100,00%	255
5	WTL 120 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	300	100,00%	300
6	WTL 130 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	900	100,00%	900
7	WTL 140 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	450	100,00%	450
8	WTL 150 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	270	100,00%	270
9	WTL 160 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	240	100,00%	240
10	WTL 170 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	390	100,00%	390
11	IDE PROJEKT SP. Z O.O.	Toruń	usługi projektowe	100,00%	500	100,00%	500
12	SOLAR SERBY SP. Z O.O (dawniej AZURYT 6 INVESTMENTS SP. Z O.O.)	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	14 687	50,00%	14 687
13	CYRANKA SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	10 647	100,00%	10 647
14	KWE SP. Z O.O.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	11 232	50,00%	11 232
15	ELEKTROWNIA DE PVPL 22 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	15 850	50,00%	3 400
16	WTL 270 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	360	100,00%	360
17	WTL 210 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	795	100,00%	795
18	WTL 50 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	555	100,00%	555
19	PARK SŁONECZNY CIECHANÓW SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	1 095	100,00%	1 095
20	PARK LEWAŁD SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	9 354	100,00%	9 354
21	FW GUMIENICE SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	2 551	100,00%	1 645
22	FARMA WIATROWA SZYBOWICE SP. Z O.O.	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	5 287	50,00%	5 287
23	DEVOZE SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	5	100,00%	0
24	SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI SP. Z O.O. (dawniej NEO SOLAR KAZIMIERZ BISKUPI SP. Z O.O.)	Warszawa	odnawialne źródła energii	50,00%	22 681	0,00%	0
25	PV KADŁUBIA 2 SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	9 421	0,00%	0
26	PV SZCZEPANÓW SP. Z O.O.	Toruń	odnawialne źródła energii	100,00%	4 404	0,00%	0
27	ONDE Beteiligungs GmbH	Düsseldorf	Rozwój działalności wykonawczej w OZE	100,00%	118	0,00%	0
Razem					113 157		63 172

Wartość udziałów w Spółkach kontrolowanych przez ONDE S.A. wynosi: 59.269 tys. zł. Wartość udziałów w jednostkach współkontrolowanych to: 53.888 tys. zł.

6. NOTY POZOSTAŁE

Nabycie jednostek obejmujących grupę aktywów nie stanowiących przedsięwzięcia

Dnia 25 czerwca 2021 r. Spółka ONDE S.A. zawarła umowę kupna 50% udziałów w spółce (ELEKTROWNIA DE PVPL 22 Sp. z o.o.), będącej właścicielem projektu farmy fotowoltaicznej, od jednostki niepowiązanej. Dnia 28 kwietnia 2022 r. ONDE zawarła umowę kupna pozostałych 50% udziałów w spółce (ELEKTROWNIA DE PVPL 22) od jednostki niepowiązanej. Łączna cena nabycia spółki wyniosła 15.850 tys. zł i została rozliczona w środkach pieniężnych. Koszty transakcyjne dotyczące obu transakcji były nieistotne. W skład majątku spółki wchodzi umowa dzierżawy gruntów określająca powierzchnię pod budowę farm fotowoltaicznych, decyzje środowiskowe, warunki zabudowy i środki pieniężne. Spółka nie generuje przychodów oraz nie posiada określonych procesów i pracowników, dlatego też transakcja została zakwalifikowana jako nabycie aktywów nie stanowiące nabycia przedsięwzięcia. Nabycie aktywów rozliczane jest poprzez alokację ceny nabycia do poszczególnych nabytych składników aktywów, na bazie ich relatywnych wartości godziwych. Spółka ONDE oceniła, iż cena zapłacona zostanie alokowana głównie do nabytego stadium wykonalności budowy farmy fotowoltaicznej w nabytych lokalizacjach, które w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy ONDE zostało ujęte jako zapasy, gdyż farmy fotowoltaiczne budowane będą w celu ich sprzedaży w toku normalnej działalności Grupy.

Dnia 6 czerwca 2022 r. Spółka ONDE S.A. nabyła 100% udziałów w spółce celowej (PV Szczepanów Sp. z o.o.), będącej właścicielem projektu farmy fotowoltaicznej, od dwóch jednostek niepowiązanych. Kwota transakcji wyniosła 4.404 tys. zł cena transakcyjna podlega rozliczeniu w środkach pieniężnych. Koszty transakcyjne dotyczące tej transakcji były nieistotne. W skład majątku spółki wchodzi umowa dzierżawy gruntów określająca powierzchnię pod budowę farm fotowoltaicznych, decyzje środowiskowe, warunki zabudowy i środki pieniężne. Spółka nie generuje przychodów oraz nie posiada określonych procesów i pracowników, dlatego też transakcja została zakwalifikowana jako nabycie aktywów nie stanowiące nabycia przedsięwzięcia. Nabycie aktywów rozliczane jest poprzez alokację ceny nabycia do poszczególnych nabytych składników aktywów, na bazie ich relatywnych wartości godziwych. Spółka ONDE oceniła, iż cena zapłacona zostanie alokowana głównie do nabytego stadium wykonalności budowy farmy fotowoltaicznej w nabytych lokalizacjach, które w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy ONDE zostało ujęte jako zapasy, gdyż farmy fotowoltaiczne budowane będą w celu ich sprzedaży w toku normalnej działalności Grupy.

Dnia 6 czerwca 2022 r. Spółka ONDE S.A. nabyła 100% udziałów w spółce celowej (PV Kadłubia 2 Sp. z o.o.), będącej właścicielem dwóch projektów farm fotowoltaicznych, od dwóch jednostek niepowiązanych. Kwota transakcji wyniosła 9.421 tys. zł cena transakcyjna podlega rozliczeniu w środkach pieniężnych. Koszty transakcyjne dotyczące tej transakcji były nieistotne. W skład majątku spółki wchodzi umowa dzierżawy gruntów określająca powierzchnię pod budowę farm fotowoltaicznych, decyzje środowiskowe, warunki zabudowy i środki pieniężne. Spółka nie generuje przychodów oraz nie posiada określonych procesów i pracowników, dlatego też transakcja została zakwalifikowana jako nabycie aktywów nie stanowiące nabycia przedsięwzięcia. Nabycie aktywów rozliczane jest poprzez alokację ceny nabycia do poszczególnych nabytych składników aktywów, na bazie ich relatywnych wartości godziwych. Spółka ONDE oceniła, iż cena zapłacona zostanie alokowana głównie do nabytego stadium wykonalności budowy farmy fotowoltaicznej w nabytych lokalizacjach, które w sprawozdaniu skonsolidowanym Grupy ONDE zostało ujęte jako zapasy, gdyż farmy fotowoltaiczne budowane będą w celu ich sprzedaży w toku normalnej działalności Grupy.

W 2022 r. na projekcie Elektrownia fotowoltaiczna Włoszakowice o mocy 10 MW, którego właścicielem jest FW Gumienice Sp. z o.o., osiągnięto dwa kolejne etap rozwoju (uzyskanie map do celów projektowych oraz uzyskanie ostatecznej decyzji zatwierdzającej projekt budowlany i udzielającej pozwolenia na budowę).

W związku z powyższym zgodnie z umową wzrosła cena zakupu udziałów FW Gumienice Sp. z o.o. o 907 tys. zł.

Nabycie jednostek stanowiących przedsięwzięcie

W roku bieżącym nie nastąpiło nabycie jednostek stanowiących przedsięwzięcie.

Nabycie udziałów w jednostkach współkontrolowanych

Dnia 2 lutego 2022 r. Spółka ONDE S.A. nabyła 50% udziałów w spółce celowej (Solar Kazimierz Biskupi Sp. z o.o.), będącej właścicielem projektu farmy fotowoltaicznej, od jednostki niepowiązanej. Kwota transakcji wyniosła 22.681 tys. zł, cena transakcyjna podlega rozliczeniu w środkach pieniężnych. Koszty transakcyjne dotyczące tej transakcji były nieistotne.

6. NOTY POZOSTAŁE

Założenie Spółki

W dniu 14 września 2022 r. została zawarta umowa spółki pod nazwą ONDE Beteiligungs GmbH. Spółka została powołana do przeprowadzenia przez Grupę ONDE akwizycji na rynku niemieckim.

6.11. TRANSAKCJE Z PODMIOTAMI POWIĄZANYMI

Transakcje z podmiotami powiązanymi

Poniższe tabele przedstawiają łączne kwoty transakcji zawartych przez Spółkę z podmiotami powiązanymi za okres zakończony 31 grudnia 202 roku oraz za okres zakończony 31 grudnia 2021 roku.

	2022			2021		
	Jednostka Dominująca w Grupie kapitałowej Erbud	Spółki zależne GK Erbud	Razem	Jednostka Dominująca w Grupie kapitałowej Erbud	Spółki zależne GK Erbud	Razem
Należności z tytułu dostaw i usług	603	2 550	3 153	9	109	118
Udzielone pożyczki	-	30 474	30 474	-	21 413	21 413
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	3 555	444	3 999	2 963	590	3 553
Przychody ze sprzedaży	37	717	754	47	394	441
Przychody z tytułu odsetek od pożyczek	-	3 043	3 043	-	358	358
Zakup dóbr i usług	8 587	8 047	16 634	99 160	6 132	105 292

Na dzień przekazania niniejszych sprawozdań finansowych członkowie Zarządu oraz prokurenci nie posiadają żadnych świadczeń opartych na opcjach.

Podmiot osobowo powiązany z Członkiem Zarządu świadczył usługi na rzecz Spółki w roku 2022, a wynikające z nich wynagrodzenie jest związane wyłącznie ze świadczeniem tych usług, w łącznej wysokości 326 tys. zł.

Transakcje z kluczowymi członkami kadry kierowniczej

Wynagrodzenie naliczone za rok obrotowy członkom Zarządu oraz członkom Rady Nadzorczej zaprezentowano w poniższej tabeli:

	2022	2021
Zarząd		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	6 171	6 837
Wynagrodzenie w formie akcji	-	8 503
Rada Nadzorcza		
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze (wynagrodzenia)	522	342
Wynagrodzenie w formie akcji	-	7 086
Razem	6 693	22 768

6. NOTY POZOSTAŁE

Na poszczególne dni bilansowe osoby zarządzające (członkowie Zarządu oraz Rady Nadzorczej) posiadały następującą liczbę akcji (wszystkie akcje są akcjami zwykłymi):

Akcjonariusz	2022		2021	
	Liczba akcji/głosów	% udziału w kapitale zakładowym w głosach na WZA	Liczba akcji/głosów	% udziału w kapitale zakładowym w głosach na WZA
Jacek Leczkowski	3 530 612	6,42%	3 565 625	6,48%
Agnieszka Głowacka	136 768	0,25%	138 125	0,25%
Paweł Średniawa	117 831	0,22%	119 000	0,22%
Marcin Szerszeń	105 206	0,19%	106 250	0,19%
Piotr Gutowski	105 206	0,19%	106 250	0,19%
Jacek Socha	43 743	0,08%	40 000	0,07%
Michał Otto	44 558	0,08%	-	0,00%
Razem	4 083 924	7,43%	4 075 250	7,40%

6.12. ZDARZENIA PO ZAKOŃCZENIU OKRESU SPRAWOZDAWCZEGO

Dnia 27 stycznia 2023 roku Cyranka Sp. z o. o. należąca do Grupy ONDE zawarła Umowy kredytów: kredytu budowlanego oraz inwestycyjnego w PLN (na spłatę kredytu budowlanego) w maksymalnej kwocie 43,9 mln PLN, z możliwością zwiększenia zaangażowania Kredytodawcy do kwoty 50,7 mln PLN (po spełnieniu dodatkowych warunków), oraz kredytu rewalwingowego w PLN na finansowanie zobowiązań z tytułu podatku od towarów i usług (VAT) w maksymalnej kwocie 12,2 mln PLN.

W dniu 27 stycznia 2023 r. Spółka otrzymała od QAIR POLSKA S.A. z siedzibą we Wrocławiu posiadającej 100% udziałów w spółkach: QPV Golczewo Sp. z o.o.; QPV Rokietnica sp. z o.o., QPV Pakość sp. z o.o. polecenia rozpoczęcia prac przy budowie trzech farm elektrowni fotowoltaicznych zlokalizowanych na terenie całej Polski, o łącznej mocy 122 MW. Tym samym weszły w życie umowy zawarte 7 grudnia 2022r. Całkowita wartość kontraktów wynosi ok. 152 mln zł netto. Termin realizacji umów wynosi 52 tygodnie od momentu otrzymania pisemnego polecenia rozpoczęcia prac.

Dnia 15 lutego 2023 roku ONDE S.A. zawarła dwie umowy na roboty budowlane z zakresu budowy fundamentów i układania kabli średniego i wysokiego napięcia przy budowie farmy wiatrowej na terenie Republiki Litewskiej. Całkowita łączna wartość kontraktów to ok. 26 mln euro netto. Termin realizacji kontraktów to lipiec 2024 r.

Podpisy Członków Zarządu

Paweł Średniawa
/Prezes Zarządu/

Piotr Gutowski
/Wiceprezes Zarządu/

Marcin Szerszeń
/Wiceprezes Zarządu/

Toruń, 28 marca 2023 roku